

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 81 5337
НЯДЗЕЛЯ
17
ЛІСТАПАДА
1935 г.
«Вышэйшая XV»

СЁННЯ

НУМАРЫ:

ДЗЕННІК РАБОТ ПЕРШАЙ УСЕСАЮЗНАЙ НАРАДЫ РАБОЧЫХ І РАБОТНІЦ—СТАХАНАУЦАУ ПРАМЫСЛОВАСЦІ І ТРАНСПАРТУ.
ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ «ПРАВДЫ», — ПАРТЫЯ ВЫХОЎВАЕ І ВЯДЗЕ СТАХАНАВЫХ
ПРАФ Я. БРАНШТЭЙН — ІЗІ ХАРЫК
ПРЫВІТАННІ ЯНКІ КУПАЛЫ АНДРЭЯ АЛЕКСАНДРОВІЧА Г. КРАСНЕСКАГА І ГРУПЫ ПІСЬМ ВІНІКАЎ ІЗІ ХАРЫКУ У ДЗЕНЬ ПЯТНАЦЦАПАДОВАГА ЮБІЛЕЯ ТВОРЧАЙ ДЗЕЙНОСЦІ
ІЗІ ХАРЫК — НОЧ У БІРАБІД ЖАНЕ.

ДАМО НЕ МЕНШ 250 ЦЭНТНЕРАУ БУЛЬБЫ З ГЕКТАРА—ЗВАРОТ КАЛГАСНІЦ СЕЛЬСКАГАСПА ДАРЧАЙ АРШЫЛІ «ІЛІЧ» ДА УСІХ КАЛГАСНІЦ І КАЛГАСНІКАЎ БССР.
ПЯРЦОВА ПРАСНОУА З КАЛГАСА «ВІСЭВСКІ ПРОЛЕТАРЫЙ» 16 ЛІСТАПАДА ВЫПРАЦАВАЛА 40 КІЛОГРАМАУ 600 ГРАМАУ ІЛЬНУ.
ЗА РУБЯЖОМ: РЕЗУЛЬТАТЫ ВЫБАРАУ У АНГЛІЙСКІ ПАРЛАМЕНТ, ФРАНЦУЗСКАЯ КОМПАРТЫЯ ПАТРАБУЕ СТВАРЭННЯ ЛЕВАГА ФРАДА, НАСТУПЛЕННЕ КІТАЙСКАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ, ЯПОНСКІЯ ІМПЕРЫЯЛІСТЫ ГАСПАДАРАЦЬ У КІТАІ.

Ташкент

ПРЭЗІДЫУМУ З'ЕЗДА КАЛГАСНІКАУ-УДАРНІКАУ УЗБЕКСКАЙ РЭСПУБЛІКІ

Цэнтральны Камітэт ВКП(б) і Совет Народных Камісараў СССР горача вітаюць калгаснікаў і калгасніц баваўнянай базы Совекага Саюза—Узбекистана, дэterminова выканаўшых дзяржаўны план загатовак баваўны.

Ваша перамога, побед з поспехамі другіх баваўняных рабнаў Саюза, з'яўляецца зарукай таго, што адставаўшае да гэтага часу баваўнаводства намаганьнямі перадавых калгаснікаў і калгасніц пад кіраўніцтвам большэвікоў Узбекистана канчаткова выведзена на шлях агульнага сацыялістычнага ўздыму і стварае магчымасць у найкарцейшы тэрмін поўнасьцю забяспечыць працоўных усяго СССР добрымі баваўнянымі тканінамі.

ЦК ВКП(б) і СНК Саюза ССР выражаюць цвёрдую ўпэўненасць у тым, што большэвіцкая настойлівасць і калгасная арганізацыя у барацьбе за далейшае павышэнне ўраджайнасці баваўны, за дасягненне і перавышэнне сусветных паказальнікаў ураджайнасці прывядзе да росквіту напярэдня-культурнага будаўніцтва і да небывалага ўздыму добрабыту рабочых і калгасных мас Узбекистана.

Цэнтральны Камітэт ВКП(б)
Совет Народных Камісараў СССР.

Партыя выходвае і вядзе Стаханавых

З радасным хваляваннем гаворыць роданачальнік стаханавскага руху забойшчы Алексей Сталінаў аб тым, хто нарадзіў у ім думку і імкненне з рэкорднай адважы вугалю, хто падрыхтаваў яго з новаму вялікаму пачынку. Гэта людзі — партыйны арганізатар шахты і партыйны арганізатар участка — камуністы Петроў і Дзюканаў. Прачытаўшы прамову таварыша Сталіна на выпуску ваенных акадэмікаў, Стаханаву захацеў даць партыі адказ справай, і яму, непартыйнаму большэвіку, першым ва дапамогу прыйшлі партыйныя арганізатары. З імі, «з парторгамі» Петроўм і Дзюканаўм, думалі мы над тым, як-бы разбіць акорды норм, даць забойшчыкам рады, пачаць прымусіць працаваць малаці поўную змену. І вось, рашылі: пусціць забойшчыка на ўсю лаву. Да мяне на кватэру прыйшлі парторг шахты і началь-

Збываюцца, наблізіліся перспектывы, якія малявалі перад выхаванцамі партыі Дзюканаў і Петроўм. Свядомымі байцамі арміі сацыялізма прыйшлі стаханавы на сваю нараду і, аглядаючы нядаўняе мінулае, гавораць усёй краіне і ўсю свету: час выхавала і вяла партыя Леніна — Сталіна, партыя зрабіла нас шчаслівымі людзьмі, перадавымі грамадзянамі магутнай савецкай дзяржавы. Так выступае на нарадзе 17-гадова Кур'янаў і пажылая ткачыца Лысякова, нядаўна яшчэ адсталы рабочы Душанкоў і стаўшы ўжо буйным арганізатарам Нікіта Іса-таў.

Іх усіх вырасціла партыя, і першыя, стаханавы, асацыяцыя прывялі атрадам памочнікаў партыі. Стаханавскі рух становіцца асноўным, важнейшым вагіром нечувананага паскарэння тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва.

ПЕРШАЯ УСЕСАЮЗНАЯ НАРАДА РАБОЧЫХ І РАБОТНІЦ—СТАХАНАУЦАУ ПРАМЫСЛОВАСЦІ І ТРАНСПАРТУ

Ранішняе пасяджэнне 15 лістапада

З выключным удзелам праходзіць работа усесаюзнай нарады стаханавцаў. Выступаючыя з трыбуны залы Вялікага крэмлёўскага палаца стаханавы—майстры высокай прадукцыйнасці працы розных галін сацыялістычнай індустрыі і транспарту, дырэктары заводаў, інжынеры—гавораць аб новым, выдатным узлёце прамысловасці, аб далейшых задачах развіцця стаханавскага руху, які адрывае новую эру ў барацьбе за павышэнне прадукцыйнасці працы.

У прэзідыуме нарады тт. Сталін, Молатаў, Кагановіч, Варашылаў, Калінін, Орджанікідзе, Андрэеў Касіор, Мікаян, Чубар, Постышэў, Жданав, Хрушчоў.

Адрываючы ранішняе пасяджэнне, тав. Орджанікідзе дае слова ткачысе фабрыкі № 12 імя Дзержынскага тав. Смірновай. Перадаючы палкае прывітанне злёту стаханавцаў ад калектыва фабрыкі, яна расказвае аб сваіх поспехах ва ўшчыльненні рабочага дня.

З 14 кастрычніка я стала працаваць на 12 машынаў. Раней на 6 машынах я выпрацоўвала 17 кілограмаў, а цяпер — 38—39. Раней брэк быў 5,5 проц., зараз 2 проц. Вось як расце наша вытворчасць!

— Няхай жыве партыя і ўрад!
— Няхай жыве таварыш Сталін!

З цікавай прамовай выступае машыніст Забайкальскай дарогі тав. Зайцоў.

— На Забайкальскай дарозе ўжо зіма, мороз 43 градусаў, але мы з імі падрыхтаваліся. Камі мы атрымалі загад тав. Кагановіча аб барацьбе з аварыямі і крушэннямі, то адразу ўзяліся за гэту справу па-сур'ёзнаму. Я сабраў групу машыністаў і пачаў воеваць з імі практычную работу. Я выяжджаў з імі на лінію, стаў спаборнічаць з добрымі машыністамі.

У Забайкалі класавы вораг усімі спосабамі прабуе шкодзіць крываносаўскай вядзе. То пастуціць стрэлачкікам, то пралезе вартуўнікам, а потым пачынае шкодзіць. Мне, як крываносаўцу, зрабілі дзве сур'ёзныя перашкоды: адна раз прынялі на заняты пуць, другі раз—пусцілі ў закрыты тунель. Я паліраваў абадва

ху трактарнага завода прадукцыйнасць працы на абрубцы блокаў павысілася на 40 проц., на абрубцы рам — 80 проц. Аднак, гэтыя лічбы з'яўляюцца першапачковым і ў лістападзе можна чакаць значнага руху наперад.

Тав. Фокін указвае, што для падняцця выпрацоўкі рабочага ў два разы і вышэй ніякіх вялікіх капіталаўкладанняў і тэхнічных мерапрыемстваў не патрабуецца.

Стаўградскі трактарны завод—заканчвае прамову тав. Фокін—не толькі выканае заданне гэтага года, але і мае ўсе магчымасці к таму, каб рэзка павысіць прадукцыйнасць працы і рэнтабельнасць сваёй работы.

На трыбуне — фрэзероўшчык завода імя Варашылава (Ленінград) тав. Аўдзеева. Ён перадае прывітанне ад калектыва завода тт. Сталіну, Варашылаву, Орджанікідзе і затым гаворыць аб тым, як ён пачаў паход за высокую прадукцыйнасць працы. Зараз тав. Аўдзеева, працуючы на вярстаце завейшай кнеструкцыі, дае 280 дэталей—400 процантаў. Пачын яго падтрымалі партыйная і профсаюзная арганізацыя. Цяпер на заводзе 500 стаханавцаў.

— Слова мае тав. Ото, дырэктар кіраўскага завода, які дае абяцанне выканаць пашгодку за 4 гады,—авяшчае старшынюўчы тав. Орджанікідзе.

Сталін. — Гэта яму ўдаца.

— Рэкордная прадукцыйнасць Стаханавы і Бусыгіна, — гаворыць тав. Ото, — магла-б астацца выдатнай падзеяй, але яе-б заглушавалі нашы тэхнічныя нормы і сярэдняя зароботная плата. Вернае вока, вялікага правадыра пролетарскай рэвалюцыі тав. Сталіна і нашага наркома тав. Орджанікідзе разгадзела, што гэты выдатны герой вытворчасці толькі выразілі магутнасць, сілу, якасць тоісна ў рабочай масе, магутнае імкненне да павышэння прадукцыйнасці працы.

Яркуў, поўную зместу прамову гаворыць парторг шахты «Цэнтральная-Ірміню» тав. Петроў.

— Я хачу, — гаворыць ён, — расказаць тав. Сталіну і нашаму ўраду як мы сустрэлі стаханавскі рух, як камуністы-шахцёры яго ўзначалілі. 31 жніўня, на дру-

Тав. Орджанікідзе дае слова сакратару Цэнтральнага Камітэта КП(б)У тав. Постышэву. Усё ўдзельнікі нарады вітаюць тав. Постышэва бурнымі, доўгімі апладысмантамі. Перадаўшы прывітанне ад імя ЦК КП(б)У, украінскага ўрада і усіх працоўных Украіны, тав. Постышэў у яркай прамове падрабязна спыняецца на значэнні стаханавскага руху і далейшых задачах стаханавцаў, дырэктароў заводаў і інжынерна-тэхнічнага персаналу.

Пасля тав. Постышэва выступае з прамовай галоўны інжынер ГУМПА Наркамзяжпрома тав. Тачынскі. На прыкладах Крыва-рожскага басейна, завода імя Дзержынскага і іншых ён паказвае, якія магчымасці адкрываюцца для павышэння прадукцыйнасці працы.

На трыбуне тав. Кір'янава. Простыя словы тав. Кір'янавай выліваюцца ў яркі расказ аб тым, што з XVIII гадавіне Кастрычніцкай рэвалюцыі ў баваўнянай прамысловасці Іванаўскай вобласці ўжо налічвалася 7.500 вінаградцаў, якія па прыкладу маладой, жыццерадаснай баявой комсамолкі Дусі Вінаградвай паднялі сцяг барацьбы за павышэнне прадукцыйнасці працы тэкстыльшчыкаў.

— Перад намі, — гаворыць далей тав. Кір'янава, — перад гэтыя прамысловасцю XVII з'езд партыі паставіў задачу — у два разы павялічыць выпуск прадукцыі. На жаль, задачы, пастаўленыя перад намі тав. Сталіным у яго дакладзе на XVII з'ездзе партыі, мы далёка яшчэ не выканалі. Правільна сказаў зараз тав. Постышэў, што важнейшую ролю ў развіцці стаханавскага руху павінны адыграць інжынеры, тэхнікі, гаспадарчыя, партыйныя і профсаюзныя арганізацыі нашых заводаў і фабрык.

— Я думаю, — заканчвае яна пад апладысмантамі, — што і мы прад'яўляем нам партыйні і савецкай уладай патрабаванні ў самы бліжэйшы час выканаем. Мы зможам у хуткім часе сказаць, што баваўнянікі Іванаўскай вобласці дабіліся сусветных рэкордаў у рабоце і далі краіне лепшую ў свеце тканіну.

Слова атрымлівае дырэктар завода «Можераз» тав. Ерафееў, які

Вячэрняе пасяджэнне 15 лістапада

З велізарным удзелам прадаўжаецца вечарам 15 лістапада нарада лепшых людзей прамысловасці і транспарту. Першым выступае тав. Фрумкін — майстар албойнага малатка Падмаскоўнага вугольнага басейна. Ён быў паслан на работу ў гэты басейн па ініцыятыве Лазара Майсеевіча Кагановіча і з работай справіўся бліскуча, праграму сваю выканаў на 225 проц.

Тав. Фрумкін расказвае, як выраб у Падмаскоўным басейне стаханавскі рух. Ён сам упершыню прымяніў тут стаханавскі вопыт на дзесятай шахце.

10 кастрычніка, перабудаваўшы работу ў брыгадзе, тав. Фрумкін з 5 навальшчыкамі даў 96,5 тон вугалю.

— На гэтым я не спыніўся, — гаворыць тав. Фрумкін, — а, замацоўваючы дасягнутыя поспехі, штодзень ішоў наперад. Другі рэкорд быў у 110 тон на албойны малаток, а апошні рэкорд яшчэ не перакрыты ў басейне да пяперашняга часу — 121 тона вугалю. Гэты рух захапіў другіх гарнявоў. Стаханавскі метал хутка па шырыўся і на другія шахты. Басейн дае зараз 20 тысяч тон вугалю ў суткі, а раней даваў толькі 17 тыс. тон.

Слова ад лепшых каменшчыкаў Масквы атрымлівае тав. Самсрын (рабочы трэста Заводбуд).

— Я працаваў і раней нядрэнна, — заяўля ён, — клаў штодзень 3.500 цаглян. Цяпер я стаў працаваць па-стаханавску. Я кладу зараз штодзень 8 тыс. цаглян, у той час як норма — 1.200 штук.

Апладысмантамі сустракае нарада абавязальства т. Самарына, якое ён дае з трыбуны:

— Я заліўна нашага любімага правадыра таварыша Сталіна, што падрыхтуе на працягу 1936 года 50 такіх стаханавцаў, якіх-б клалі 6—8 тысяч цаглян штодзень.

На вячэрнім пасяджэнні 15 лістапада з вялікай бліскучаю прамовай выступіў тав. Л. М. Кагановіч. Горача сустрэлі стаханавы Лазара Майсеевіча. Уся зала ўстае. Доўга не змажваюць бурныя апладысманты і прывітанні.

Громам апладысмантаў сустракае ярада заяву тав. Кагановіча. — Я заліўна, што абяцанне, данае нашаму правадыру тав. Сталіну — грузіць 80 тыс. вагонаў у суткі — чыгуначнікі выканаюць ва што-б там ні стала.

дзельнасць мае сваіх стаханавцаў. Лепшыя людзі лесазавадаў і іншых прадпрыемстваў разбіваюць ушчэнт «тэхнічна ўгрунтаваныя» нормы. Тав. Лобаў прыводзіць у прыклад стаханавца архангельскага завода імя Молатава тав. Мусінскага, які даў за змену 130 куб. метраў замест 90 куб. Ён затым дабіўся яшчэ большых рэкордаў — 220 куб. метраў за рамазмену. Яго прыкладу паследавалі і другія перадавікі. На тым-жа молатаўскім заводзе комсамолет Куушынікаў дабіўся 295 куб. за рамазмену.

Слова мае начальнік кузні аўтазавада імя Сталіна інжынер Лотэрштэйн.

— Трэба сказаць прама, што як толькі ў сябе ў цэлу мы пачулі догудле албойнага малатка Алексея Стаханавы і водгукі малацоў кавалёў горкаўскага аўтазавада імя Молатава, мы зразумелі, што наступае новая эра, новая эпоха.

6 год цэх, дзе я працую начальнікам, выконвае праграму, якасныя паказальнікі нядрэнна; здавалася-б можна спакойна прадаўжаць работу і бляпага не жадаць. Але вось перадавыя рабочыя цеха ўносяць папраўку ў тыя нормы, якія мы, інжынеры, лічылі зусім устанавіўшыміся. Застукалі машыны молатаў, і нашы штампавальшчыкі, замест 220 каленчатых валаў сталі даваць 300 і нават 326.

Далей тав. Лотэрштэйн расказвае, як калектыву кузні аўтазавада імя Сталіна пачаў перабудоўваць сваю работу на-хаду, вышукваючы новы тэхналагічныя працэсы для фарсіравання нагрэву загатовак каленчатых валаў, каб тым самым замацаваць дасягнутыя поспехі штампавальшчыкаў.

У рэзультатае мы павысілі прадукцыйнасць працы, і замест 18 штук у гадзіну — гэта норма амерыканскіх заводаў — даем 30 штук у гадзіну.

— Тую задачу, якую перад намі паставіла краіна, мы павінны выканаць. Савецкі інжынер павінен быць лепшым інжынерам у свеце. За гэты мы будзем змагацца з усім большэвіцкім заалам. У гэтым мы можам заліўнаць нашага любімага жалезнага наркома Серга Орджанікідзе, наш дэнінска-сталінскі ЦК, нашага вялікага і геніяльнага правадыра таварыша Сталіна!

Калі сцыхаюць бурныя апладысманты, на трыбуну падымецца грузчык Маскоўскага порта тав.

Сталина на
магутній совещай дзьяваў.
Там выступае на нарадзе 17-га-
воў Кур'янаў і пакыла ткачыя
Лысаква, нядаўна яшчэ адсталы
рабочы Душанкаў і стаўшы ўжо
буйным арганізатарам Нікіта Ізо-
таў.

Іх усіх вырашціла партыя, і пя-
пер яны, стаханавцы, станавяцца
пярвейшым атрадам памочнікаў
партыі. Стаханавскі рух стано-
віцца асноўным, важнейшым вага-
ром нечуванага паскарэння там-
раў сацыялістычнага будаўніцтва,
выяўлення і выкарыстання ўсіх
резерваў магутнасцей, вагаром
небывалага па размаху і шпаркасці
ўдзельна добрабыту ўсёй масы
працоўных Савецкага Саюза.

Таму такім магутным водгу-
лем разнёся стаханавскі рух па
ўсёй краіне. Таму такую велізар-
ную ўвагу ўдзяляюць гэтаму руху
наша партыя і яе Цэнтральны
Камітэт. Таму з трыбуны нарады
выступаюць народныя камісары,
члены Палітбюро ЦК большавікоў
т. Кагановіч і Мікаея, каб агня-
вым словам сваім сказаць усяму
свету аб вялікім значэнні і сэнсе
стаханавскага руху, які пачаўся,
і асвятліць далейшыя яго шляхі.

Партыйныя арганізатары шахты
«Цэнтральная — Ірміно» Петроў і
Дзюканаў у самым факце вылу-
чэння Алекасея Стаханавы знай-
шлі шлях рэалізацыі лозунгаў
Сталіна: «Кадры вырашаюць усё»
і «Скарыстаць тэхніку да дна».
На гэты шлях ужо ўступілі мно-
гі партыйныя арганізацыі — свед-
чанне таму вялікае мноства та-
лентаў стаханавцаў на першай
усесаюзнай нарадзе.

Але задача стаіць зараз шырай:
зрабіць удзельнікамі стаханав-
скага руху не тысячы, а міль-
ёны людзей. Задача стаіць: раў-
няць на Алекасея Стаханавы, на
Бусыгіна, на Сметаніна, на Кры-
ваноса, Вінаградых, на Марыю
Дзямчэнка — раўняць на гэтых
героаў, на ўмеласць і энтузіязм
іх работы ўсіх вугольчыкаў,
усіх машынабудаўнікоў, усіх тка-
чы і ткачоў, усіх чыгуначнікаў,
усіх калгасніц і калгаснікаў.

Таму толькі па-спраўдному
пладам багата застракаціць уся
наша вялікая радзіма. Таму кан-
чаткова неперажымым стане ге-
раічны савецкі народ, які спаяла,
згуртавала, выхоўвае і вядзе да
спынялізма партыя Леніна — Ста-
ліна.

У абстаноўцы большавіцкай
целыні, радасці, савецкага апты-
мізма сустрэліся лепшыя работні-
кі вытворчасці стаханавцы, выха-
вання партыяй, са сваімі выха-
ваўцамі і правадырамі, і голас
стаханавцаў Огнёва, які сказаў з
трыбуны трохтысячнай нарады:

— Няхай жыве машыніст вядцага
лакаматыва рэвалюцыі, які не
мае аварыі і паражэння на сваім
шляху, наш вялікі родны Ста-
ліні!

— з'яўляецца голасам усяго
стосямідзесяцімільённага народу
пераможцаў.

(Перадаваў артыкул «Правда».)

Варта хоць некалькі ўдумацца
ў словы Стаханавы, каб стала
ясна: гэта наша большавіцкая
партыя выхавала і павяла Стаха-
нава да яго слаўнай справы; гэта
Петроў і Дзюканаў — надзвычай
добрыя, саромныя большавікі — а-
рганізатары — уклалі ў чытлівы
розум, у гарачыя сэрца і моцныя
рукі непартыйнага большавіка
Алекасея Стаханавы ідэю рэкор-
ду, які стаў сцягам народнага
руху.

Адсюль аразумелы палітыя сло-
вы прывітанія і ўдзячнасці, якія
першым выходзяць з вуснаў
стаханавцаў, што падмаюцца
на трыбуну першай усесаюзнай
нарады, — прывітанія і ўдзяч-
насці партыі большавікоў, яе ЦК,
яе правадыра Сталіна, які ўзра-
дзіў, выпеставалі, выхавалі ге-
раічнае племя стаханавцаў.

Дуогія галы Петровы і Дзюка-
вавы — большавіцкі касцяк са-
вечкай прамысловасці, транспар-
ту, сельскай гаспадаркі — правы-
дзілі і праводзяць сваю выдат-
ную работу. Цярпліва і настойлі-
ва арганізавалі яны масы ра-
бочых і калгаснікаў, растлумачы-
валі лозунгі партыі, паказвалі
вэйшырэйшыя сталінскія перспек-
тывы прыгожага, багатага, куль-
турнага жыцця. Яны вядлі масу
імям большавізма, імям Леніна і
Сталіна, перамагаючы вялікія цяж-
касці і лішэнні, шалёнае супра-
ціўленне ворагаў сацыялізма.

З трыбуны Крэмлёўскага пала-
да т. Мікаея учора напамінуў скла-
даецца гэтай работы, напамінуў,
як настойліва і ўпарта нашы пар-
тыйныя арганізатары і прапаган-
дысты ў свой час тлумачылі ма-
бе чаму мала хлеба, мяса, цукру,
тлушчаў. А зараз, — гаворыць т.
Мікаея, — куды лгачэй тлумачы-
ць: чаму многа мяса, многа
хлеба, многа цукру. Словам т. Мі-
каея гарача апладзіраваў Ста-
ліна і ўся трохтысячная нарада.
Бо ў гэтых словах на момант ні-
бы яркай ракетай асветлен быў
пройдзены восемнаццацігадовы
шлях, беднасць наша і цяжкасці,
якія асталося заду, і пачатак эта-
пу заможнага жыцця і сацыялі-
стычнага багата.

Стаханавцы, якія паказваюць
узоры высокай прадукцыйнасці
працы, ужо шырока карыстаюцца
першымі пладамі пачаўшага
заможнага, шчаслівага жыцця.

Але магутны разглядзеў, што гэ-
тыя выдатныя героы-вытворчасці
толькі выразілі магутнасць, сілу,
якая тоіцца ў рабочай масе, ма-
гутнае імкненне да павышэння
прадукцыйнасці працы.

Як толькі вярнуся ў Горкі, я
пакажу новыя ўзоры работы. Я
буду перадаваць свой вопыт ра-
бочым.

Няхай жыве наш вялікі правы-
дэр тав. Сталіні!
Няхай жыве тав. Молатаў!
Слова даецца дырэктару ста-
лінградскага трактарнага завода
тав. Фоміну.

Прыводзячы прыклады росту
прадукцыйнасці працы, тав. Фо-
мін падкрэслівае, што гэты рост
ідзе ўжо на працягу доўгага прэ-
межнага часу. Цяпер можна гаво-
рыць ужо аб росце прадукцый-
насці працы не толькі паасобных
стаханавцаў, але і паасобных
участкаў і цэху. У лінейным цэ-

джанікве разглядзеў, што гэ-
тыя выдатныя героы-вытворчасці
толькі выразілі магутнасць, сілу,
якая тоіцца ў рабочай масе, ма-
гутнае імкненне да павышэння
прадукцыйнасці працы.

Як толькі вярнуся ў Горкі, я
пакажу новыя ўзоры работы. Я
буду перадаваць свой вопыт ра-
бочым.

Няхай жыве наш вялікі правы-
дэр тав. Сталіні!
Няхай жыве тав. Молатаў!
Слова даецца дырэктару ста-
лінградскага трактарнага завода
тав. Фоміну.

Прыводзячы прыклады росту
прадукцыйнасці працы, тав. Фо-
мін падкрэслівае, што гэты рост
ідзе ўжо на працягу доўгага прэ-
межнага часу. Цяпер можна гаво-
рыць ужо аб росце прадукцый-
насці працы не толькі паасобных
стаханавцаў, але і паасобных
участкаў і цэху. У лінейным цэ-

жэ-
тыя выдатныя героы-вытворчасці
толькі выразілі магутнасць, сілу,
якая тоіцца ў рабочай масе, ма-
гутнае імкненне да павышэння
прадукцыйнасці працы.

Як толькі вярнуся ў Горкі, я
пакажу новыя ўзоры работы. Я
буду перадаваць свой вопыт ра-
бочым.

Няхай жыве наш вялікі правы-
дэр тав. Сталіні!
Няхай жыве тав. Молатаў!
Слова даецца дырэктару ста-
лінградскага трактарнага завода
тав. Фоміну.

— Я думаю, — заканчвае яна
пад апладзісменты, — што і мы
пред'яўляем нам партыяй і со-
вечкай уладай патрабаванні ў са-
мыя бліжэйшы час выканаем. Мы
зможам у хуткім часе сказаць,
што бачавыянікі Іванаўскай вобла-
сці дабіліся сусветных рэкордаў у
работе і далі краіне дашую ў
свеце тканіну.

Слова атрымлівае дырэктар за-
вода «Можерез» тав. Ерафееў, які
расказвае аб стаханавскім руху
на гэтым заводзе-гіганце.

— На нашым заводзе зараз пра-
цуе 14 тысяч рабочых. Ён пакуль
яшчэ будучы, але часткова ўжо
званы ў эксплуатацыю і вырабляе
запасныя часткі. Аснашчоны па
апошняму слову тэхнікі, гэты гі-
гант з'яўляецца ўвасабленнем ста-
лінскай палітыкі індустрыялізацыі
транспарту, якому ён павінен да-
ваць запасныя часткі.

У першым паўгоддзі збезд быў
у прарыве і выпускаў многа бра-
ку. Пасля ўмяшання Лазара Май-
сеевіча Кагановіча завод ужо на
працягу 4-х месяцаў выконвае і
перавыконвае сваю праграму, ў
першыя запазычанасць дзяржаве ў
3,5 млн. руб. і даў абавязаль-
ства закончыць год з прыбыткам
у 1 млн. руб.

Стаханавска-кываносавскі рух
пачаўся ў нас у механічным цэ-
ху ў пралёце, дзе робяцца калё-
сныя поўскаты. Тав. Ушакоў па-
ставіў перад сабой задачу павы-
сіць прадукцыйнасць працы і па-
чаў знімаць спачатку 17 пар, а
затым 23 калёсныя пары. Токлар
Елісееў, які прысутнічае тут, па
заслугах імянуецца лепшым тока-
рам-поўскатчыкам Савецкага Са-
юза. Ён таксама зняў 23 калё-
сныя пары.

— Замест скалькіх па норме? —
задае з прэзідыума пытанне тав.
Л. М. Кагановіч.

— Замест 8 калёсных пар. Гэта
даказвае, што тэхнічныя нормы,
даныя для яго варштата, былі ня-
правільнымі, а таксама і тое, што
нормы не з'яўляюцца прадзелам.

Бурным, доўгім апладзісментамі
было спаткана з'яўленне на
трыбуне народнага камісара хар-
човай прамысловасці тав. А. І. Мі-
каея. Стаханавцы, стоячы, віталі
аднаго з бліжэйшых саратнікаў
тав. Сталіна.

У вялікай вобразнай, яркай пра-
мове, якая многа раз прарывалася
апладысментамі, тав. А. І. Мікаея
падрабязна спыніўся на выдат-
ных перамогах, атрыманых Савец-
кай краінай пад кіраўніцтвам вя-
лікага Сталіна ва ўсіх галінах на-
роднай гаспадаркі.

Гаворачы аб рабоце харчовай
прамысловасці, тав. Мікаея пры-
вёў яркія лічбы, якія ілюструюць
няўзільны рост выразу прадуктаў
харчавання і паліпшэння іх
якасці.

Заклучныя словы прамовы тав.
Мікаея былі спатканы бурнай
авапай у гонар вялікага права-
дыра народаў тав. Сталіна, у го-
нар кіраўнікоў партыі і ўрада.

Пасля выступлення тав. Мікаея
дае лес для вытворчасці вагонаў,
с.-г. машын, вугольным шахтам,
будуёлам і т. д. Лясная прамыс-

года 50 такіх стаханавцаў, якіх
класі 6—8 тысяч цаглінаў што-
дзень.

На вятэрнім пасаджэнні 15 лі-
стапада з вялікай бліскучаю пра-
моваю выступіў тав. Л. М. Кага-
новіч. Гарача сустрэлі стаханав-
цы Лазара Майсеевіча. Уся зала
ўстае. Доўга не змаўкаюць бур-
ныя апладзісменты і прывітанні.

Громам апладзісментав сустрэ-
кае нарада яаву тав. Кагановіча.

— Я запэўнюю, што аб'яцанне,
данае нашаму правадыру тав.
Сталіну — грузіць 80 тыс. ваго-
наў у суткі — чыгуначнікі выка-
наюць ва што-б там ні стала.

Калі т. Кагановіч канчае сваю
прамову, усе ўстаюць і наладж-
ваюць яму доўгую авапайю.

Слова прадастаўляецца тав.
Осіпаў-Шмідту, які малое небы-
вальна поспехі адзінай у свеце
савецкай прамысловасці сінтэ-
тычнага каўчуку.

— Сінтэтычны каўчук, — гаво-
рыць Осіпаў-Шмідт — існуе
толькі ў нашай савецкай краіне,
і нідзе ў капіталістычных краінах
спроба стварыць такую прамыс-
ловасць не ўвянчалася поспехам.

Толькі наша краіна, кіруемая тав.
Сталіным, магла вырашыць сме-
лівую задачу стварэння сваёй
уласнай базы сінтэтычнага каў-
чуку.

У 1933 г. было выправавана
толькі 2.700 тон каўчуку, у 1934 г.
— 11 тыс. тон каўчуку, у гэтым
годзе з 26 кастрычніка выдана
ўжо 20 тысяч тон, і гадзюе за-
данне было выканана датэрміно-
ва да канца года. Заводы дадуць
далаткова яшчэ 5 тысяч тон каў-
чуку. Але большавікі не могуць
здавальняцца гэтымі поспехамі.

Таму, — заўважэ Осіпаў-Шмідт,
— мы прымаем праграму на буду-
чы год у 40 тысяч тон каўчуку.

Прамысловасць сінтэтычнага
каўчуку стварыла свае выдатныя
кадры людзей. Вось, напрыклад,
Ефрэмаўскі завод Яго кадры
камплектаваліся з калгасні-
каў валоўных вёсак. Зарэч гэ-
тыя людзі—450 чалавек — аўда-
даюць ведамі кімі і фізікі ў аб-
ёме тэхнікума. Тое-ж самасіна
вапонежкіма і яраслаўскім за-
вадам.

Дзякуючы стаханавскаму руху,
прамысловасць сінтэтычнага каў-
чуку бярыцца расшыраную пра-
граму будучага года выканаць без
далатковага набору рабочых. Па-
рат новыя чэпвэрты завод у Каза-
ні будзе ўамплектоваць падкам з
ліку кваліфікаваных рабочых дру-
гіх прадпрыемстваў.

Тав. Сталіні паставіў пытанне
аб стварэнні уласнай базы каў-
чуку. Сёння прамысловасць сін-
тэтычнага каўчуку, — заканчвае
сваю прамову Осіпаў-Шмідт, — ра-
партае Цэнтральному Камітэту
партыі, ўраду і любімаму права-
дыру таварышу Сталіну. У нас
ёсць свой каўчук, і мы можам
развіваць яго вытворчасць у не-
абмежаваных размерах.

ГУТАРКА АБ БЕСПАРТЫЙНЫМ АКТИВЕ

Сакратар парткома шкловавода «Пролетарый» т. Грын'кевіч — чалавек не вельмі словазвотлівы. Прымусіць яго разгаварыцца заўсёды не так лёгка, а на гэты раз асабліва, бо тема нашай гутаркі, на яго думку, ніякага дачынення да работы парткома не мае.

А калі так, то т. Грын'кевіч дакладна даў аразумець, што мы не туды папалі, што ў гэтых работах з беспартыйным актывам ён не кампетэнтны. Тут-жа ён перайшоў нам аглядацца на свайго намесніка, гэта значыць, паясніў Грын'кевіч, да старшыні заўкома т. Баранава.

Мы паклікалі т. Баранава, і яго сакратаром парткома і яго «намеснікам» заваяваўся ажыццелены абмен думак. Гутарка насіла такі характар:

Грын'кевіч: — Тав. Баранаў, ці ёсць у цябе беспартыйны актыв і з каго ён складаецца?

Баранаў. — Актыв у мяне ёсць. Гэта ўсе старыя кадравыя рабочыя, і ёсць некалькі маладых актывістаў. Адзін з іх нават уступіў у комсамол. Нельга не лічыць актывам брыгадзіраў, стаханавцаў, прафгараў, упаўнаважаных Мопра. Адным словам, актыву і актывнасці ў нас хопіць адваўляць Грын'кевіч.

Грын'кевіч. — А як гэты твой актыв, здорава працуе?

Баранаў. — Вядома, здорава, а як-жа? Працуюць як трэба.

Грын'кевіч. — А ты іх абіраеш калі-небудзь, гэтых актывістаў?

Баранаў. — Прафгараў я заўсёды запрашаю на пасяджэнні заўкома, а брыгадзіраў працуюць дурэцка, а ячэйкі Мопра, Асоавія хіма, вядомая рэч, самі павінны кіраваць сваімі ўпаўнаважанымі. Словам, беспартыйны актыв не можа паскардзіцца на недастатковасць кіраўніцтва.

Так гаварылі-б доўга, калі-б мы не запыталі:

— Хто з беспартыйнага актыва вучыцца і дзе?

Гэта пытанне прымусіла сакра-

тара парткома і яго «намесніка» задумацца. Усю самаўпэўненасць Баранава як рукою аняў. Ён ужо не прагаварыў, а прамармытаў: — Яно вядома не шкодзіла-б і актыву вучыцца, але... з-за адсутнасці клуба... займацца няма дзе.

Тут т. Грын'кевіч не ўпярпеў і даў паведаваць, што, калі ён не памыляецца, два чалавекі з беспартыйнага актыва вучыцца ў партшколе, а некаторыя рабочыя наведваюць розныя вярхні школы — Толькі, — дадаў ён, — уліку дзе хто вучыцца ў парткоме няма.

З наступных нашых пытанняў выяснілася, што хоць Грын'кевіч і сьведча чым хто жыць і як працуе, а т. Баранаў «запрашае на сваёй ролі арганізатараў сацспарборніцтва ў цэхх большасць прафгараў не выконваюць. Аб гэтым гаворыць хоць-бы тое, што індывідуальным сацспарборніцтвам ахоплены толькі... дзесяцікі.

Але і Грын'кевіч і Баранаў маюць і на гэта сваё меркаванне. Яны лічаць, што ва ўмовах брыгаднай работы індывідуальнае сацспарборніцтва немагчыма.

Пасля гэтага не трэба здаўляцца тым, што прафгараў замест індывідуальных сацспаргараў абіраюць сярод рабочых заявы аб уключэнні ў стаханавцкі рух. Тав. Баранаў абіраецца пісаць рапарт аб буйных перамогах, атрыманых на гэтым фронце:

— У нас ёсць рабочыя, — гаворыць ён, — якія ўшчыльнілі свой працоўны дзень і даюць па 130—140 пропаянтаў выкавання прамішляна. Гэта нашы стаханавцы іх 40 чалавек. А ўключылася іх у стаханавцкі рух 80 чалавек. У хуткім часе стаханавцамі ў нас будуць усе рабочыя (!)

Больш гаварыць з Грын'кевічам і Баранавым аб рабоце з беспартыйным актывам не было патрэбы.

Я. ГЕРЦОВІЧ.

Партыйнае жыццё

ШТО НОВАГА У ВАШАЙ АРГАНІЗАЦЫІ?

Рэдакцыя выклікала па тэлефону сакратараў Бабруйскага і Ветрынскага райкомаў КП(б)Б і задала ім пытанне «Што новага ў вашай арганізацыі?»

Сакратар Бабруйскага райкома КП(б)Б т. Чэрнышоў адказаў:

— Асабліва павінна зравацца ў сувязі з праверкай партыйных дакументаў, адчыненне значнае палешанне партыйнай работы і ў прыватнасці пярэчыны арганізавалі пачалі больш сур'ёзна рыхтавацца да партыйных дзён.

Выконваючы абавязкі сакратара Ветрынскага РК КП(б)Б т. Давідовіч паведаміў:

— У калгасе раёна разгортваецца прапрацоўка прамовы тав. Сталіна аб прыёме сялянскіх

падзяніц агульнаадукацыйных ведаў камуністаў і беспартыйнага актыва. У калгасе арганізавана 20 агульнаадукацыйных гурткоў, у якіх вучыцца звыш двухсот калгасных актывістаў. Раёны партыйны актыв прыступіў да вывучэння японкай мовы. Да камуністаў-адзіночак прымацаваны настаўнікі.

Сетка партыйнай вучобы ў асноўным укамплектавана, але скажам, што заняткі ідуць ужо рэгулярна, яшчэ нельга 65 камуністаў ахопіць завочнай партыйнай асветай. Большасць з іх вучыцца гаспадарчай работай.

19 лістапада ў райкоме будуць зняты гуртка работнікаў апарата Гэта будуць паказальныя заняткі, на якіх будуць дэманстра-

ДАМО РЕ МЕНШ 250 ЦЕНТНЕРАУ БУЛЬБЫ 3 ГЕКТАРА

Да ўсіх каласніц і каласнікаў БССР!

З глыбокім хваляваннем прачыталі мы ў газетах словы таварыша СТАЛІНА аб жанчыне-сялянцы, аб яе ранейшым жыцці і аб новых калгасніцах, поўнапраўных будаўніцах новага, светлага, радаснага жыцця. Ад усяго сэрца хочам за ўвесь голас крыкнуць: дзякуй табе, таварыш СТАЛІН, за тое, што падняў ты так высокую жанчыну нашай краіны, жанчыну калгасніцу. Дзякуй табе за ордэн, за шчасце, за гонар!

Якім вялікім агнём запаліў таварыш СТАЛІН у кожнай з часе жаданне змагацца за вышэйшую ўзнагароду, за права ў сваёй геройскай працы заслужыць любоў

і прызнанне ўсіх працоўных нашай вялікай радзімы.

Здаровая зайдрастка з'явілася ў кожнай з нас, — быць такой, як Марыя Дземчэнка і яе дзівосныя сяброўкі. Чаму-б нам не зрабіць так, каб кожны гектар бульбы даў не 500 і не 600 пудоў, а ў два і ў тры разы больш? Змаглі-ж мы ў сваім калгасе з 10 гектараў узяць па 1100 пудоў з кожнага. А чаму не зрабіць так, каб па 250 цэнтнераў, гэта значыць 1500 пудоў бульбы даваў кожны засеяны нам гектар?

За гэта мы рашылі ў сваім калгасе змагацца і прапрацуем усім калгасніцам і калгаснікам БССР!

таксама змагацца за 250 цэнтнераў бульбы з кожнага гектара.

Гэта будзе наш лепшы адказ на словы любімага друга і правадыра, нашага роднага таварыша СТАЛІНА, якому мы пачынем сваю падзяку і пажаданне яшчэ многа, многа гадоў працаваць на карысць працоўнага народа.

ЛАМАКА ЛІДА, ЛАМАКА МАРЫЛЯ, КАРЫЗНА ГЭЛЬКА, ВОЙЦЭК НАДЗЯ, ЛАМАКА ТАЦЯНА — калгасніцы сельскагаспадарчай арцелі «Ільч», Крупіцкага сельсавета, Менскага раёна.

БЫЦЬ ТАКІМІ, ЯК ДЗЕМЧЭНКА І ЯЕ СЯБРОўКІ

Які цікавы быў гэты сход. Нельга было без хвалявання глядзець, як жыва і з якім запалам прысутныя слухалі аб спатканні правадыра народу таварыша СТАЛІНА з Марыяй Дземчэнка і яе сяброўкамі. Радасцю гарэлі вочы. Кожная з прысутных падзяляе радасць знатных «япісцотніц» і кожная хоча ў сваёй памяці з вопыту свайго ўласнага жыцця знайсці факты і думкі, пацвярджаючы словы любімага друга таварыша СТАЛІНА, таксама з вялікім хваляваннем сказаныя, калі ён выслухаў простыя, захапляючыя словы гераній працы — славуць барацьбітоў за 500 цэнтнераў буракоў з гектара.

Гаварылі Марыя Ламака, Ліда Ламака, Гэлька Карызна, Тацяна Ламака. Гаварылі амаль усе прысутныя.

Месца жанчыны ў сям'і... Яе, працаваўшую, не пакладаючы рук, на бацьку ці на мужа, яе, не ведаўшую светлага дня, усе-ж у сям'і лічылі дармаедам, апошнім чалавекам.

Каханне... Ці шмат хто з іх ведаў сапраўднае каханне? За рэдкімі выключэннямі, жаніцьба ў сялянскім асяроддзі вызначалася толькі інтарэсам ўласнай гаспадаркі, патрэбнасцю ў рабочых руках.

Дзеці... Ці шмат хто з працоўных жанчын ведаў сапраўдную матчыную радасць, калі раджань прыходзіла ў полі, надрываючыся на цяжкай працы, калі дзялёк прыходзіла кідаць на волю лёсу.

Дзе ёжко тут было да геранію! На якой глебе ён мог вырасці ў беспрасветным сялянскім жыцці? Цяжкае жыццё складалася ў Ламакі Ліды. Бацька лодыр, гультай, прапавань не хоча. Працуе сям'я — жонка, дзеці. А ён у капе камандуе, есці не дае, усіх дармаедамі абганяе.

Гаворыць Марыя Ламака. Яе бацька прапавань парабкам у мабыткву Радзівіла ў Анопалі. Там Марыя нарадзілася і прапавала да 18 год. Дарослыя атрымлівалі па 15—20 кап за дзень. А малая — вядома...

сваіх дзяцей, каб яны былі і шчыты і адзеты? Адзін сын у пятым класе, другі ў трэцім. А раней пры мамі этановішчы прышлося-б хадзіць пабірацца.

Не хочунь людзі гаварыць пра мінулае. Яны больш гавораць пра сёнешняе радаснае жыццё, пра сёнешні дзень у калгасе, які ўжо ўзыходзіць у яркіх сонечных праменьнях пад сцягам вялікай партыі Леніна—Сталіна.

— Прыклад Марыі Дземчэнка, — гаворыць Марыя Ламака, — нас натхняе, служыць нам узорам. Ці жарты гэта — калгасніца атрымала ордэн Леніна!

Гутарка прыняла канкрэтны, практычны характар. Думка ўсіх прысутных накіравана, як-бы геройскай працай заняць пачэснае месца ў сваёй ордэназнаснай рэспубліцы, у Савецкім Саюзе.

— А ў нас у калгасе, — устаў і сваё слова брыгадзір т. Грамовіч, — сярэдні ўраджай бульбы 800 пудоў з гектара, але мось 10 гектараў, што за лесам, далі нам па 1100 пудоў кожны...

Пачалі шукаць прычыны такога ўраджая. Аказалася, што ніякага асаблівага догляду за гэтымі рэкорднымі гектарамі не было. Зямля гэта была занялена ў сярэдзіне верасня, крыху лепш выскаралзілі, пружынавалі, а палолі, як усю астатнюю бульбу, у калгасе.

Так узнікла на гэтым сходзе саборніцтва за рэкордны ўраджай бульбы.

— Трэба зрабіць, каб у будучым годзе ўзяць 1500 пудоў буль-

бы з кожнага гектара, — устаў і сваё важнае слова Ламака Ліда.

Прысутныя настаражыліся.

— А што калі не возьмем, аса-ромімся, — прабавалі некаторыя аспрэчваць рэальнасць Лідын сласу. Але ідэя захапіла ўжо аўдыторыю. Гутарка набыла характар вытворчай нарады.

— Участкі пад бульбу ў члене севазвароту ўжо адведзены і былі занялены адразу пасля жніва.

— Летась клалі пад бульбу сто вазоў гною на гектар. У 1936 годзе калгасніцы рашылі даць па 150 вазоў, а для гэтага падрыхтаваць сухі торф для кампостных куч, браць на падсціл торф і лісце, браць гной таксама з калгасных двароў.

— План яравой сяўбы складзі так, каб бульбу пасеяць да першага мая.

— Пасля дажджоў, калі атрымаецца корка, пусціць акулнікі.

— Правесці другое і трэцяе акулчванне і праполку.

Вытворчая нарада цягнулася далей за поўнач. Намычваюцца канкрэтныя шляхі і сродкі, як рэалізаваць пастаўленую задачу.

У гэтым велізарнай сіла Дземчэнка, Стаханова і іншых нашых гераній і герояў. Іх прыклад заража энтузіязмам найшырэйшыя масы, заклікае і палімае масы на геройствы для далейшага росту і росквіту нашай радзімы.

Л. КАПЛАН.

Калгас «Ільч», Менскага раёна.

40,6 кг. ІЛЬНОВАЛАКНА У ЗМЕНУ

ЛЕЗНА, 16 лістапада. (Па тэлефону ад спецыяльнага карэспандэнта «Звязды»). Ва ўчарашнім нумары «Звязды» мы паведамілі аб новым рэкордзе на апрацоўцы ільну (36 кілограмаў у змену), які паказаў трапальчыца ПРАСКОЎЯ ПЯРЦОВА з калгаса «Віцебскі пролетарый», Замшанскага сельсавета.

Сёння, 16 лістапада, Пярцова

якая натрапала 36 кілограмаў. Трапальчыца Сумнікова — з гэтага-ж калгаса — сёння натрапала 31 кілограм.

Пасля рабочага дня ў Замшанскім сельсавеце сёння адбудзецца злёт ударнікаў ільнаводства з удзелам стаханавца Навалёвай і Бяноўскай і членаў бюро райкома партыі. На злёце Праскоўя Пярцова будзе ўдзячна дэман-

РЭЗУЛЬТАТЫ ВЫБАРАУ У АНГЛІСКІ ПАРЛАМЕНТ

У парламент выбраны камуністычны дэпутат Галахер. Урадавы блок атрымаў большасць мандатаў

ЛОНДАН, 15 лістапада. (БЕЛТА). Апублікаваны рэзультаты ўсеагульных парламенцкіх выбараў у Англіі. Урадавы злот атрымаў 422 месцы з 615. З іх кансерватары — 380, нацыянал-лібераль (група Саймана) — 31, нацыянал-лейбарысты — 8, Апазіцыйныя партыі і групы атрымалі 178 мандатаў, у тым ліку 157 лейбарысты і 16 — ліберальная група Сэмюэля.

ЛОНДАН, 14 лістапада. (БЕЛТА). Лейбарыскі кандыдат Шынуэл атрымаў перамогу над Макданальдам у Сіхем, атрымаўшы на 20 тыс. галасоў больш. Джон Саймон (лідэр нацыянал-лібералаў) прайшоў большасцю ўсяго ў 642 галасы, міністр Антоні Ідэн пераабран са значнай большасцю. Вядомы кансерватыўны дзеяч Уінстон Чэрчыль пераабран з большасцю ў 20 тыс. галасоў.

Незалежная рабочая партыя правяла ў палацы абшчын 4-х

сваіх прадстаўнікоў: Мекстона, Мак Говерна з Б'юкенена, Кемпбела і Стафена.

У акрузе Вест Файф камуніст Галахер, выбран у палату абшчын. Гэта акруга была да гэтага часу прадстаўлена ў палате абшчын кансерватарам. У акрузе Вест Файф на выбарах фігуравалі тры кандыдатуры: камуніста Галахера, лейбарыста Адамсона і кансерватара Мілна. Падлік галасоў даў наступныя рэзультаты: за Галахера — 13.462 галасы, за Адамсона — 12.809 галасоў і за Мілна — 9.667 галасоў.

Лік галасоў, паданых за Галахера, — павялічыўся ў параўнанні з лікам галасоў, паданых за яго-ж у часе ўсеагульных выбараў у 1931 годзе, на 6.633. Камуністычная партыя будзе ўпершыню прадстаўлена ў палате абшчын з часу выбараў 1929 года.

Перавыбраны ўсе міністры, а выключаннем Рамзая Макданальда і яго сына.

Французская компартыя патрабуе стварэння левага ўрада

ПАРЫЖ, 15 лістапада. (БЕЛТА). Газета «Юманітэ» публікуе рашэнні засядаўшага ўчора палітбюро ЦК компартыі Францыі. Палітбюро ўказвае, што компартыя па-ранейшаму катэгарычна выступае супроць надзвычайных дэкрэтаў і наступлення ўрада на дэмакратычныя свабоды. Адначасова, што правы друк выдае кампанію ў карысць Мандэля, як магчымага пераемніка Лавала, палітбюро ўказвае, што Мандэль выкліча асуджанне французскага народу, які бачыць у ім «ворага ўсіх працоўных».

«У цяперашніх умовах, — гаворыцца ў паведамленні, — стано-

віцца ўсё больш неабходным стварэнне левага ўрада, бліжэйшымі задачамі якога з'явіцца ахова грамадскіх свабод і забеспячэнне выбараў у палату ў нармальным умовах. Гэта патрабуе правядзення выбараў у палату раней прадугледжаннага тэрміну. Компартыя зноў залучае, што яна падтрымае такі ўрад».

Палітбюро рашыла далей прапанаваць нацыянальнаму савету сацыялістычнай партыі, пленуму якога будзе засядаць 16 і 17 лістапада, сумесныя дзеянні для падтрымання выступлення профсаюзаў 24 лістапада супроць нац-вызначаных дэкрэтаў.

НАСТУПЛЕННЕ КІТАЙСКОЙ ЧЫРВОНОЙ АРМІІ

БЕЙПІН, 15 лістапада. (БЕЛТА). Згодна паведамленняў газет, кітайская чырвоная армія заняла гарады Лушань і Цяньцюань у заходняй частцы правінцы Сычуань. Урадавыя войскі прабуюць адбіць атакі кітайскай чырвонай арміі на лівій ракі Нынф, прыблізна за 60 кілометраў ад сталіцы Сычуаня Чэнду. Штаб камандуючага ўрадавымі войскамі Хю Ся-

на (глава Сычуанскага ўрада) эвакуаваў у Сінцзінь блізкай Чэнду.

Кітайская чырвоная армія заваявала ўсе дарогі, якія ідуць на ўсход і на поўдзень ад Кандзіна (сталіна сусудняй Сіканскай правінцыі). З паўночна-ўсходняй часткі правінцыі Сычуань сямі перакідаюцца ўрадавыя войскі для абароны Чэнду.

Японскія імперыялісты ГАСПАДАРАЦЬ У КІТАІ

уважэння вышліла на тэрытурыю Ветрынскага райкома КП(б)Б і задала ім пытанне «Што новага ў вашай арганізацыі?»

Сакратар Бабруйскага райкома КП(б)Б т. Чэрнышоў адказаў:

— Асаблівых новаўвядзенняў у сувязі з праверкай партыйных дакументаў, адчувальна значнае палепшэнне партыйнай работы і ў прыватнасці прывічання арганізацыі пачалі больш сур'ёзна рыхтавацца да партыйных дзён.

Выконваючы абавязкі сакратара Ветрынскага РК КП(б)Б т. Давідовіч паведаміў:

— У калгасах раёна разгортваецца прапрацоўка прамовы тав. Сталіна па прыёме «спяшотніц».

Вялікую увагу райком аддае

ведзеў камуністаў і беспартыйнага актыва. У калгасах арганізавана 20 агульнаадукацыйных гурткоў, у якіх вучыцца ашыб двухсот калгасных актывістаў. Раённы партыйны актыв прыступіў да вывучэння нямецкай мовы. Да камуністаў адзіночак прымацаваны настаўнікі.

Сетка партыйнай вучобы ў асноўным укамплектавана, але скажаць, што заняты ідуць ужо рэгулярна, яшчэ невялікае б'ё камуністаў ахоплена завочнай партыйнай асветай. Большасць з іх вывучае гісторыю партыі.

19 лістапада ў райкоме будуць заняты гуртка работнікаў апарата Гэта будуць паказальныя заняткі, на якіх будуць прысутнічаць усе прапагандысты раёна.

У МЕНСКИХ РАЙКОМАХ ПАРТЫ

Оргбюро сталінскага райкома партыі падбірае новыя кадры партыйных работнікаў. Група гаворышоў з партыйнага актыва прымацавана для акавання дапамогі сакратарам парткомаў і парторгам, якія вылучаны ў ходзе праверкі партыйных дакументаў.

22 лістапада склікаецца спецыяльная нарада нова-вылучаных партработнікаў па абмену вопытам сваёй работы.

На апошнім пасяджэнні оргбюро былі аслуханы справаздачы загадчыкаў партгабінетаў фабрыкі «Комунарка» і завода імя Кірава, а таксама справаздачы агітатара т. Ярылава (завод імя Варашылава) аб яго рабоце і вучобе.

Па Кагановіцкаму раёну праходзіць праверка саставу прапагандыстаў партыйных і комсамольскіх школ. На бліжэйшым пасяджэнні оргбюро будуць абмяркоўваны пытанні аб партыйнай вучобе і аб рабоце з камуністамі-адзіночкамі.

20 лістапада намечана правесці нараду нова-вылучаных сакратараў парткомаў.

Оргбюро Варашылаўскага райкома закончыла рэарганізацыю прывічнай партарганізацыі Цэнтральнага савета прафесіянальных саюзаў Беларусі. Арганізавана 21 партыйная група і адзін партком.

Оргбюро правяло нараду райпартактыва аб дапамозе нова-вылучаным партыйным работнікам. На бліжэйшым пасяджэнні намечана справаздачы парторгза завода стандартных дамоў т. Балтукова аб партыйнай вучобе і інфармацыя парткома завода імя Молатава аб рабоце са спачувачамі.

БОЛЬШ ДАПАМОГІ КРЫВАНАСАУЦАМ

Машыніст менскага дэпо т. Машава працуе без аварыі, не мае спазненняў у дарогу, дабіўся хуткага абароту вагонаў, перавыканання нормы тэхнічнай хуткасці. Ведучы гэтым днём поезд № 922 па маршруту Менск—Барысаў, ён замест нормы 32,21 кіламетра за гадзіну дасягнуў хуткасці 42,10 кіламетра, на зваротным шляху—33,33 кіламетра, замест нормы 28,40 кіламетра за гадзіну. Пачынаючы з кастрычніка месяца, Машава значна перавышае нормы тэхнічнай хуткасці.

З вялікай радасцю расказвае ён аб сваёй парадцы на злёце стэханаўска-краванасоўскага МББ чыгуны ў Маскву.

— Злёт даў мне вялікую зарадку. Я буду зараз змагацца за тое, каб прапацаваць сапраўды па-краванасоўску.

Слесар дэпо Васюк Іосіф, вярнуўшыся з дарожнага злёту, гаворыць: «Я ўжо зараз лепш пачаў працаваць. Даю 152 процанты нормы. Ремонт паравозаў выконваю так, што паўторнаспей не бывае. Перашколы ў рабоце нашай брыгады з'яўляюцца някучасць работай сілы і недахват кваліфікаваных слесароў. Часта брыгадзе патрэбны слесары, а даны чакагараў».

На дарожным злёце быў і тав. Скроцін — рамонтны работчы паравознага дэпо.

— Цяпер я ўбачыў, — гаворыць т. Скроцін, — што мы сваімі ўласнымі сіламі можам даваць значна больш, чым даем.

З вялікім захваленнем т. Скроцін успамінае парад на Краснай плошчы ў Маскве 7 лістапада.

— Проста няма слоў перадаць гэту радасць. Я бачыў мора шчаслівых людзей. Мы, краванасоўцы, ішлі на чале калоны чыгуначнікаў. Каля маўзалея Леніна ізе, стэханаўцаў, аддзялілі і аставілі каля трыбуны. Я ўпершыню ў сваім жыцці ўбачыў нашага любімага правядыра Сталіна, наркома Кагановіча, Варашылава, Молатава. Стоячы ля трыбуны, я добра чуў, як т. Сталін звярнуўся да т. Кагановіча з такімі словамі: «Вось твае стэханаўцы-чыгуначнікі, арлы баявыя». Проста не здарыцца, як народ радасна вітаў сваіх правядыроў. Запомню гэта на ўсё жыццё».

— У мяне ашчэр адзіная думка: чым пабольш уцягнуць рабочыя нашага дэпо ў стэханаўска-краванасоўскі рух, бо быць краванасоўцам патрэбна кожнаму работчыму.

БЛЯХЕР.

Так уніклі на гэтым сходзе саборніцтва за рэкордны ўраджай бульбы.

— Траба зрабіць, каб у будучым годзе ўзяць 1500 пудоў бульбы.

Гаворыць Марыля Ламака. Яе бацька працаваў парабкам у маўнтку Радзівіла ў Анопалі. Там Марыля нарадзілася і прапала да 18 год. Дарослыя атрымлівалі па 15—20 кап. за дзень. А малая — вядома...

Уступіла Марыля ў калгас удзельніцай. Працуе адна, а сям'я — трое малых дзяцей ды старая маці.

— Не лёгка было маё жыццё. — гаворыць Марыля. — Ці маглі калі-небудзь такая як я вучыцца

ЛЭЗНА, 16 лістапада (Па тэлефону ад спецыяльнага карэспандэнта «Звязды»). Ва ўчарашнім нумары «Звязды» мы паведамілі аб новым рэкордзе на апрацоўцы ільну (36 кілаграмаў у змену), які паказала трапальшчыца ПРАСКОУЯ ПЯРЦОВА з калгаса «Вінебскі пролетарый», Замшанскага сельсавета.

Сёння, 16 лістапада, Пярцова вышпа на работу ў 6 гадзін раніцы і прапала да 6 гадзін вечара, а часовым пералынкам на абед. За змену яна атрапала 39 кілаграмаў 600 грамаў ільнова-лакна 10—12 нумарам. Разам з ёю прапала Пярцова Марына.

Пасля рабочага дня ў Замшанскім сельсавеце сёння адбудзецца злёт ударнікаў ільноводства ў ўдзелам стэханавак Наваселай і Быкоўскай і членаў бюро райкома партыі. На злёце Пярцова Пярцова будзе дзяліцца вопытам сваёй работы.

У 11 гадзін вечара рэдакцыя атрымала паведамленне, што Пярцова за 16 лістапада выпрацавала 40 кілаграмаў і 600 грамаў ільну.

Л. КАПЛАН.

Калгас «Ільці», Менскага раёна.

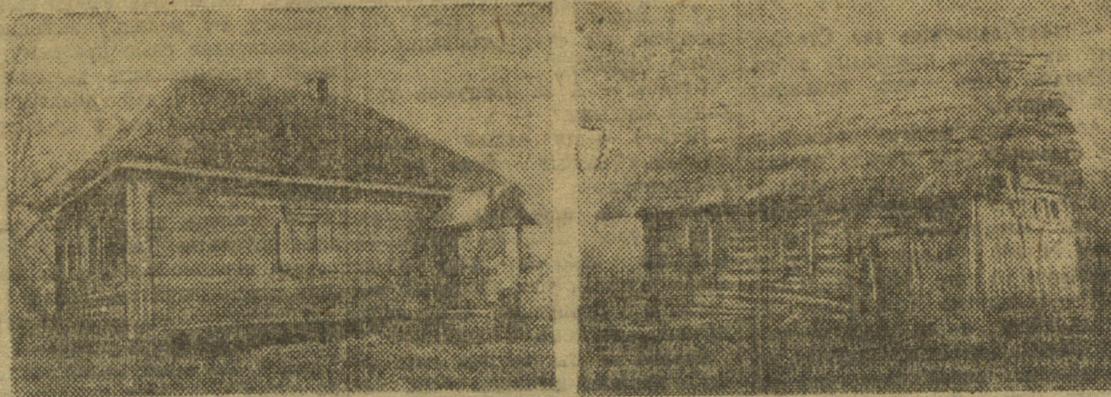
40,6 кг. ІЛЬНОВАЛАКНА У ЗМЕНУ

Трапальшчыца Сумнікова — з гэтага-ж калгаса — сёння атрапала 31 кілограм.

Пасля рабочага дня ў Замшанскім сельсавеце сёння адбудзецца злёт ударнікаў ільноводства ў ўдзелам стэханавак Наваселай і Быкоўскай і членаў бюро райкома партыі. На злёце Пярцова Пярцова будзе дзяліцца вопытам сваёй работы.

У 11 гадзін вечара рэдакцыя атрымала паведамленне, што Пярцова за 16 лістапада выпрацавала 40 кілаграмаў і 600 грамаў ільну.

НОВАСЕЛЛЕ

Злева: новы дом Сцепаніды Быкоўскай, атрыманы ёю ў прэмію ад Лэзнінскага РВК за ударную работу па апрацоўцы ільну. Справа: старая хатка, у якой раней жыла Сцепаніда Быкоўская.

З вялікіх вокаў раскідаліся ўсе бакі праменні святла, рассякаючы цемру мяккага восенскага вечара. Дом гудзе людскімі галасамі, як вулей пчаліным звонам у час мёданосу. З адчыненых дзвярэй вясунца вясёлыя гукі гармоні.

Дзве паловы раскошнага дома перапоўнены па святочнаму прыбранымі жанчынамі, мужчынамі і дзецьмі. Моладзь пад гармошку танцуе.

Унутраны выгляд дома гаворыць аб вялікім свечце. Пакоі акуратна ачэнены светлымі абаямі, на сценах — партрэты таварышоў Сталіна, Калініна, Молатава.

Запрошаныя гошч ў поўным зборы. За сталом старшыня калгаса тав. Калядзенка. Ён адкрывае агульны сход арцелі імя Чарвякова, прысвечаны святкаванню XVIII гадавіны Вялікай пролетарскай рэвалюцыі і новаселлю лепшай калгасніцы-трапальшчыцы Сцепаніды Быкоўскай.

Сакратар райкома т. Дзеніскевіч у сваім выступленні расказвае, як пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна работчы клас «Совецкага Саюза» вырашыў сялянскае пытанне аб зямлі, як на вольнай калгаснай зямлі калгас-

нікі на аснове сталінскага статута будуць зможныя сваё жыццё без кулакоў і эксплуатацараў, як партыя і асабіста тав. Сталін клапаціцца аб людзях, аб жанчынах-калгасніцах.

Партыя і ўрад клапаціцца штодзённа аб тым, каб усім ударнікам стварыць лепшыя ўмовы працы, палепшыць іх дабрабыт. Сёння т. Быкоўскай райвыканком перадае вось гэты добры дом, дзе мы зараз праводзім сход.

Нідзе ў свеце больш няма такой краіны, дзе-б урад так клапаціўся аб сялянах і даваў ім дамы ў прэмію Гэта магчыма толькі ў краіне Советаў.

Намеснік старшыні калгаса па ільну 60-гадовы Фама Швайчанка ў сваім выступленні расказвае, што Сцепаніда Быкоўская сваёй выпрацоўкай на трапанні распаліла сацыялістычнае саборніцтва сярод трапальшчыц. Зараз усе калгасніцы нормы ў 12 кілаграмаў перавыконваюць і выпрацоўваюць па 16—17 кілаграмаў, а Папова Наста дагнала Быкоўскую. Дзякуючы такой рабоце, калгас да свята Кастрычніка выканаў ільнозагатоўкі на 300 процантаў.

Пасля выступлення ён падыходзіць да стала, працягвае руку

Быкоўскай і гаворыць: «Ад шчырага сэрца вітаю цябе, Сцепаніда Сільвестраўна, з новаселлем, з новым і шчаслівым нашым жыццём!»

Услед за Швайчанкам выступаюць і вітаюць Быкоўскую з новаселлем брыгадзір Мікалай Быкоўскі, стэханаўка Наста Папова, старшыня Калышанскага сельсавета т. Абрэцкі і многія другія калгасніцы. Рэдактар калгаснай газеты Людвіга Вінакурава пажалала Сцепанідзе Сільвестраўне доўга жыць у новым доме і выпрацоўваць яшчэ больш ільну.

Адказваючы на выступленні, Сцепаніда Сільвестраўна дзякуе партыі і тав. Сталіна за клопаты аб жанчынах і гаворыць:

— Я да калгаса жыла на двух гектарах зямлі, жыла бедна ў гнілой старонькай хатцы, трымала ў ёй ікону і малілася богу. Але бог не дапамог. Дапамаглі мне партыя, совецкая ўлада, дапамагло калгаснае жыццё. Я буду працаваць яшчэ больш і лепш. Няхай жыць наша камуністычная партыя! Няхай жыць наш дарогі і родны таварыш Сталін!

Сытым абедам закончыўся вечар у новым доме стэханаўкі-трапальшчыцы. Я. МІНЧУКОУ.

БЕЛТА, 15 лістапада. (БЕЛТА). Згодна паведамленню газет, кітайская чырвоная армія заняла гарады Лушань і Цяньцюань у заходняй частцы правінцы Сычуань. Урадавыя войскі прабуюць адбіць атакі кітайскай чырвонай арміі на лініі ракі Ныньф, прыблізна за 60 кілометраў ад сталіцы Сычуаня Чэнду. Штаб камандуючага ўрадавымі войскамі Хю Ся-

ЯПОНСКІЯ ІМПЕРЫЯЛІСТЫ ГАСПАДАРАЦЬ У КІТАІ

ШАНХАЙ, 14 лістапада. (БЕЛТА). Як паведаміла газета «Шанхай майніці», сакратар японскага пасольства Мацумура наведваў японскае міністэрства замежных спраў і прад'явіў яму патрабаванне падаць усе віды аты-японскай дзейнасці ў Кітаі і прыняць неабходныя меры з «абароны жыцця і маёмасці японцаў». У заключэнне Мацумура заявіў, што «японскія ўлады пакідаюць за сабой права прадпрыняць уласныя меры, калі кітайскія ўлады не паэпешаць выкаваць іх патрабаванні».

ТОКІО, 15 лістапада. (БЕЛТА). Шанхайскі карэспандэнт газеты «Ніш-ніш» сшырджае, што 14 лістапада на з'ездзе гаміндана Чан Кай-шы заявіў, што паколькі Японія дабіваецца аддзялення Паўночнага Кітая і прад'яўляе Нанкіну неабходныя патрабаванні, пастолькі «адзіным выхадом са становішча астаецца вайна з Японіяй». Дэлегаты з'езда, паводле слоў карэспандэнтаў, падтрымалі Чан Кай-шы і запэўнілі яго ў сваёй ратоўнасці да вайны.

Шанхайскі карэспандэнт «Хоні», спасылаючыся на камітэт-

на (дзія) знакураван у Сіньцзінь блізкай Чэнду. Кітайская чырвоная армія заваявала ўсе дарогі, якія ідуць на ўсход і на поўдзень ад Калына (сталіца суседняй Сіканскай правінцы). З паўночна-ўсходняй часткі правінцы Сычуань сямі перакідаюцца ўрадавыя войскі для абароны Чэнду.

наі крыніцы, піша аб «канкрэнай вайнаў падрыхтоўцы Чан Кай-шы».

ТОКІО, 14 лістапада. (БЕЛТА). Шанхайскі карэспандэнт агенцтва «Дэмпі пусін» паведаміла, што ў сувязі з напружаным становішчам у Шанхай, Чапей пусцеў у міжнародным сетльменне наліваецца ўжо звыш 300 тыс. бежанцаў. У сувязі з павялічэннем колькасці кітайскіх бежанцаў японскія ўлады рашылі павялічыць лік японскіх патрулёў у міжнародным сетльменне.

БЕЛТА, 15 лістапада. (БЕЛТА). Агенцтва Рэйтар паведаміла аб надзвычайнай нервознасці, якая стварылася ў Цяньцзін і Бейшыне з прычыны паведамленняў, што японскія войскі перасоўваюцца ў раён Шанхайгуань. Учора пыркулявалі чуткі, што дзве дывізіі японскіх войск канцэнтруюцца за кітайскай Вялікай сцяной. Згодна апошніх паведамленняў, лік японскіх войск пэва-прычыштых у Шанхайгуань дасягае 2.500 чалавек. У Шанхайгуань таксама прыбылі японскі бронепоезд і кавалерыя.

ВАЙНА Ў АБІСІНІ

Зводка ваенных дзеянняў

Карэспандэнт германскага інфармацыйнага бюро ў Асмара (Эрытэя) паведаміла, што ў паўночных абласцях Абісіні, занятых італьянскімі войскамі, абісініцы прадаўжаюць аказваць супраціўленне. На поўдзень ад лініі Аксум-Адуа італьянцы таксама вымушаны праводзіць аперацыі па «ачышчэнні» раёна ад абісініцкіх партызан, без чаго нельга прадпрыняць далейшага наступлення.

З Рыма афіцыйна паведаміла, што першы корпус, алучыўшыся з калонай з Данакіля, прадаўжае ўдавож усходнім кірункам працягваць работы па «ачышчэнні» тэрыторыі ад непрыяцеля. Італьянскі корпус, складзены з туземцаў, разгортвае ваенныя дзеянні, дабіваючыся акупацыі раёна Гералта.

Згодна вестак з італьянскіх крыніц, на франтах у Абісіні падрыхтоўваюцца рашучыя баі. У абісініцаў з'явілася многа новага

збраення. Тысячы абісініцкіх байцоў, — гаворыцца ў паведамленні, — прымаюць удзел у апошніх баіх, перасоўваюцца па аўтамашынах і мелі многа кулі мэтаў і нават браневікоў. Абісініцкія партызанскія атрады дзейнічаюць з абодвух бакоў італьянскай франтавой лініі.

Карэспандэнт «Манчэстэр гердлен» ў Адыс-Абебе паведаміла, што, згодна заявы прадстаўніц абісініскага ўрада, абісініцкія войскі ў хуткім часе закончаць падрыхтоўку да наступлення на поўнач і на поўдні. Абісініцкія камандаванне гатовыя вест наступленне і зацягнуць яго да сезона дажджоў з тым, каб зваротнае снабжэнне італьянскай арміі.

Як паведаміла агенцтва Рэйтар з Адыс-Абебы, італьянскія самалёты зноў бамбардыравалі Дабур (бгданскі фронт). Былі знішчаны 50 бомб, якія разоўрыліся ты туземцаў.

ПЯТНАЦАЦІГОДДЗЕ ТВОРЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ПАЭТА І. Д. ХАРЫКА

ІЗІ ХАРЫК

**ВЫДАТНАМУ ПЕСНЯРУ
Я. ЗІСКАГА
ПРАЦОУНАГА НАРОДУ**

Слаўны ІЗІ ХАРЫКІ

Ад шчырага сэрца вітаю з днём юбілея. Хай Вашы думкі, песні і надалей красуюць, квітнеюць на карысць нашай вялікай свабоднай радзімы, хай будзіць у сэрцах людзей радасныя пачуцці нашага прыгожага жыцця. Шляхі нашы, асветленыя праменямі ленінска-сталінскай партыі, такія светлыя, роўныя, толькі ісці па іх з адкрытым шчырым вачыма.

Жадаю Вам, Ізі Харык, шчаслівай дарогі ў Вашай далейшай пладавітай, таленавітай долі жыцця, тварыць і вечно любіць нашу радзіму, нашых людзей, што так дбаюць аб сваёй сацыялістычнай гаспадарцы, жыць і тварыць для гэтых нашых казачна-творчых, небывалых у вяках гераічных дзён.

Добра, слаўны Ізі Харык, жыць і тварыць у вялікую прамяністую Сталінскую эпоху.

ЯНКА КУПАЛА.

— 0 —

Дарагі тав. ХАРЫК!

Інстытут літаратуры, мастацтва і мовы Беларускай Акадэміі Навук у Вашай асобе гарача вітае таленавітага майстра яўрэйскай пролетарскай літаратуры ордэнаноснай БССР.

На працягу 15 год Ваш глыбокі і бліскучы талент, выхаваны на ідэях Вялікага Кастрычніка, заўсёды натхняўся барацьбой за светлае і шчаслівае сацыялістычнае жыццё працоўных усіх нацыянальнасцей БССР.

Магутны рост нашай краіны, росквіт нацыянальных літаратур, новых і новых талентаў з працоўнага народу — ёсць лепшы доказ правільнасці мудрай ленінска-сталінскай палітыкі, ажыццяўляемай пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б на чале з тав. Гінало.

Мы ўпаўнены ў тым, што і надалей Ваш талент будзе бліскуча служыць працоўным.

Няхай жыве і квітнее літаратура брацкіх народаў нашай вялікай радзімы — СССР!

Няхай жыве наш любімы правадыр і настаўнік тав. Сталін!

Вершы яўрэйскага савецкага паэта Ізі Харыка — аднаго з буйнейшых прадстаўнікоў сучаснай яўрэйскай літаратуры — перакладаны не раз на мовы народаў СССР і, у прыватнасці, на беларускую мову.

У гэтым годзе «ГНХЛ» выпускаў зборнік выбраных вершаў Харыка ў рускіх перакладах Д. Бродскага, О. Колычова і Л. Пянькоўскага.

Аднак, на жаль, як гэта часта бывае пры паэтычных перакладах, нават лепшыя з іх лёдаў у стане перадаць тую сваваслівасць паэтычнай мовы, тонкую ігру вобразнымі асацыяцыямі, фальклорам і мелодыкай мовы, якія адзначаюць манеру пэўнага паэта, нацыянальную форму яго творчасці.

Гэты прыкры разрыў паміж перакладам і паэтычным арыгіналам асабліва адчуваецца на матэрыяле такога паэта, як Харык.

Харык увесць — у быццё, у фальклоры, у сацыяльных страснях, у сацыяльна-нацыянальнай біяграфіі. Гэта — біяграфія Беларусі — радзімы паэта, гэта — біяграфія яўрэйскіх працоўных нізоў, чым паэтам Харык з'яўляецца, чый шлях ад адсталасці яўрэйскага мястэчка да вышніх сацыялістычнага будаўніцтва ён прарабіў і сам, прарабіў у суровай рэвалюцыйнай практыцы пад мушкетэрамі кіраўніцтвам партыі, любоўна вырашчваючай кадры.

Харык ахвотна агаляе гэты пафас біяграфіі, і талы — у вершах аб далёкім Бірабіджане, аб стратасферах, аб чэлюскінска раптам наплываюць далёкія вобразы старога яўрэйскага мястэчка: банька, пастукаючы шапечкім малатком; дзед — народны спявак («Батхан»), у суправаджанні незапайлівай местачковай капелі; зухватыя палмайстры менскіх акаліч і далёкія дзіцячыя мары яўрэйскага местачковага хлопчыка пра «пшчотныя сады».

Ізі Харык — сын яўрэйскага бедняка-шаўца з мястэчка Зембін, Барысаўскага «аёна — падймае на небывалаю дагэтуль новую ідэйную вышню «банькаўскі знадзім з дзіяніства напеў» — адвечную песню яўрэйскіх працоўных нізоў.

На працягу вякоў гэты напеў — то жалобна прыдушаны, то грозна бунтуючы — дарэмна рваўся наверх, у літаратуру. Кастрычніцкая рэвалюцыя, вываліўшая яўрэйскія працоўныя масы, шырока расчыніла дзверы ў жыццё, у сацыялістычную культуру гэтай яўрэйскай песні працы.

Вобмацам шукаў малады паэт (нарэдзіўся ў 1898 г.) далейшых шляхоў для гэтага напева. Які многія з яго паэтычных аднагодкаў, Харык пачаў з абстрактна-рытарычных вершаў на тэму «Мы і яны» (так называўся яго першы верш, надрукаваны ў 1920 годзе ў яўрэйскім журнале «Камуністычны свет»).

Але Харык мець, чым хто ін-

гвання сінатэгална-рэакцыйнай лексікі, якая культывавалася нацыяналістамі і эстэтамі. Рэвалюцыйная патэтыка Харыка за рэдкімі выключэннямі чужая калоднаму рытарычнаму феерверку і хадульнай пышнасці арэола. Харык застаецца верным сваім раннім радкам, з якімі звяртаўся ён да патамкаў:

**«Вы не збіраецеся свлячэнным німбама нас
Каранаваць ў сваёй краіне шчасця.
Мы тут радзіліся, у працы правялі свой час.
Любоў і ненавісьць — жывілі адначасна».**

Нават у нізкіх вершаў, дзе паэт кажа аб нясвоечасовасці «снежнасці» ў дні, калі «сэрцы гараць», — ён, аднак, сарамліва прызнаецца, што «зор не разлюбіў».

Так, паэт «зор не разлюбіў». Харык вельмі чалавечны. Ён прышоў у літаратуру з вялікай нагузкай лірычных эмоцый, з вялікай любоўю да грузных пладоў, звисаючых з галін (верш «У наш светлы сад»), да «белага напева снягоў» (верш «Зіма»). Наваўшы сваю першую кнігу вершаў — «На зямлі» (1926 г.), ён адначасова цягнецца ў рамантычную блакітную вышню:

**«З якою хцівасцю мы мэрцілі ўсе ночы
Аб крыллях, што спрачваюцца з праменнямі планеты»,** — усклікае паэт у адным з ранніх сваіх вершаў.

Але «прыка мараў» Харыка, яго цяга да зор, яго цейзаж — асаблівага роду. Харык перш за ўсё рэаліст, загаханы ва ўсё жы-

Баявым духам палемікі прасякнута работа Харыка над яўрэйскім фальклорам, да якога паэт цягнецца з першых дзён сваёй літаратурнай работы. Асабліва ярка гэта работа зроблена ў паэме «Круглыя тыдні» (1932 г.), дзе паэт развенчвае традыцыйныя клерыкальныя і нацыяналістычныя вобразы старога яўрэйскага літаратуры (парадыраванне нацыяналістычнай рамантыкі Шалама Аша).

Харык працуе ў розных паэтычных жанрах, але найбольш поўна раскрываецца яго талент у гераічнай паэме. У барацьбе супроць «ювельніка» індывідуалістычнага імпрасіянізма, які некаторы час

панаваў у яўрэйскай паэзіі (так званай «кіеўскай паэзіі»), буйны размахысты паэтычны рэсчарк Харыка, яго гераічная інтанацыя былі дужа пладатворнымі. Зараз справа ідзе пра тое, каб з такой жа творчай сілай Харык змог пераклічыцца на паказ сацыялістычнай індывідуальнасці, лепшых людзей нашай вялікай партыі, перадавых персанажу нашай рэчаіснасці, іх новых складаных эмоцый і думак.

Харык мае ўсе даныя, каб падняць свае радкі да ступені высокага драматызма. Цяга да драматычнага, і нават вельмі трагедычнага, ужо наметана ў радзе яго вершаў, у паэмах «Натрымна», «Душой і целам» і ў апошнім яго паэме.

Аднак, было-б зусім няправільна думаць, што паэт, які прышоў у літаратуру з грузам местачковай абмежаванасці, па ўзмаху чароўнай палачкі стаў майстрам пролетарскай паэзіі. Тое, што складае сілу Харыка, напрыклад, у яго паэме «Менскія балоты» — яго кроўная арганічная сувязь з бытам — гэта адначасова пагражала яму бюсілем. Адсюль налет нацыяналістычнай ідэалізацыі яўрэйскага саматужніка ў раздзелах, прысвечаных дзіцяціну гераю паэмы — Піні. Адсюль няўменне сналучаць паказ вобраза Піні з неяўрэйскімі вобразамі грамадзянскай вайны, што вельмі істотна звужае галерэю вобразаў рэвалюцыі. Адсюль некагопаль абстракцыя раздзелаў, прысвечаных эпізодам грамадзянскай вайны.

Ідэйна стыльовае фармаванне паэта ідзе ад яго радзімы. Ця-

«Святло і ціш» мястэчка, «пах руж і яблык пах» на час перамагаюць паэта. У цыкле вершаў «У тваіх хціннах» (1926 г.) Харык пераходзіць да рамантычнай ідэалізацыі старога мястэчка, якое «цішка дагарае, як святочная свечка».

Няма сумнення, што на гэтым шляху паэта падсцерагала гібель — ідэйная і творчая ідэалізацыя «старэнькай мамы» з малічвенікам у руках, ідэалізацыя «местачковага суму» немінуча прывяла-б паэта ў лагер буржуазна-нацыяналізма. У творчым плане гэта абяцала Харыку ўбогія перапелы з яўрэйскай нацыяналістычнай лірыкі.

Харык не мог пайсці па гэтым шляху. Вялікі заваяванні ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі ў справе ўпярэжнення яўрэйскіх працоўных мас у сацыялістычнае будаўніцтва не маглі не ўзбударажыць таленавітага чэста-тваліста. Ён не мог не бачыць гіганцкай работы савецкай улады па землеўпарадкаванню працоўных яўрэяў, па ўпярэжненню іх у сацыялістычную прамысловасць па будаўніцтву яўрэйскай сацыялістычнай культуры, нацыянальнай па форме.

Паэма Харыка «Хлеб» (1925 г.), прысвечаная землеўпарадкаванню працоўных яўрэяў Беларусі, сведчыць аб тым, што гэтыя працэсы праніклі ў свядомасць паэта. Праўда, Харык у гэтым творы яшчэ вельмі наіўна зводзіць класавую барацьбу ў яўрэйскім земляробчым пасёлку да барацьбы пакаленняў. Праўда, Харык тут не вызваліўся яшчэ ад палітычна-памылковай думкі «перавыхавання» местачковых крамнікаў у «земляробчай працы» (гл. яго «Песню крамніка»), аднак, ужо ў гэтай паэме буйны талент рэаліста — савецкага пісьменніка дыктаваў паэту рад яркіх сцэн працы, анты-рэлігійных сцэн і матываў інтэрнацыянальнай сувязі паміж яўрэйскімі і беларускімі працоўнымі.

У паэмах «Душой і целам», «Круглыя тыдні», «Ад полюса да полюса» яшчэ ярчэй разгортваецца адыход паэта ад ранейшай местачковай абмежаванасці. Недарма-ж Ізі Харык заслужана заняў сваё месца ў літаратуры, як адзін з буйнейшых яўрэйскіх савецкіх паэтаў. Ён вядомы далёка за межамі СССР. Яго чытаюць рэвалюцыйныя рабочыя Польшчы, Францыі, Злучаных штатаў Амерыкі, Аргентыны і т. д.

Зараз паэт скончыў манументальную паэтычную работу па паказу трагічна яўрэйскага народнага песняра («Батхан») за ўмоваў местачковага сядзельна-

Дарагі Ісак Давідавіч!

15 год таму назад ты, будучы местачковым юнаком-паэтам, увайшоў у яўрэйскую савецкую літаратуру.

Наша вялікая маці — сацыялістычная радзіма — любоўны узяла цябе за руку, павяла па таму слаўнаму шляху, які ўпярэжжае цяпер тваім пятнаццацігодным юбілеем.

Яўрэйскія працоўныя масы, лепшыя рэвалюцыйныя элементы яўрэйскіх працоўных за мяжой чытаюць цябе і цяньць тым больш і глыбей, чым больш цябе ненавідзіць яўрэйская буржуазія. Чыю культуру шавінізма ты памайстарску выкрываў і выкрываеш у сваіх творах.

Барацьба за асноўныя прыныпы большэвіцкага інтэрнацыяналізма пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі — вось што натхняла лепшыя твае паэтычныя творы, пашырала твой ідэй-

ны кругавід. Гэтай барацьбе ты, бюспірачна, прысвечіш усё далейшае творчае жыццё, бо без барацьбы за пролетарскі інтэрнацыяналізм няма сапраўднага мастацтва.

Шмат якія тэмы нашай рэчаіснасці чакаюць твайго майстарскага пярэ. Ты ў росквіце сваіх творчых сіл і няма межаў росту мастака краіны сацыялізма. Ты шмат зрабіў, але мы ўпаўнены, што ты яшчэ больш зробіш на карысць бацькаўшчыны сацыялізма.

Слава партыі, якая любоўна вырошчвае свае кадры!

Слава ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыцы!

Прывітанне пролетарскаму паэту Ізі Харыку!

А. АЛЕКСАНДРОВІЧ, Я. БРАНШТЭЙН, П. БРОУНА, І. ГУРСНІ, П. ГАЛАВАЧ, Я. КУПАЛА, Я. КОЛАС, М. КЛІМОВІЧ, Я. ЧОРНЫ, М. ЧАРОТ.

Ізі ХАРЫК

НОЧ У БІРАБІДЖАНЕ

Мой Далёкі усход у аялны захутаны дым... Я не знаю чаму, але я так сумую па ім. Мне так светла цяпер. Я нічога не бачу ярчэй — Снег, як горы, плыве ля шырока адкрытых вачэй. Закрываю я іх. І праз шчыліны глянцую лёдз — Вырастае Далёкі усход, быццам белы мядзведзь, Важка мапае глебу, моцным гулам узяў берагі... Але гэта не белы мядзведзь, гэта толькі шугаюць снягі. Раскрываю я вочы. Мядзведзёвы праралі сляды — Над Далёкім усходам — калматы, вялізарны дым, Над Далёкім усходам маладыя снягі, па начах Б'юць святлом у прастор, аж да болю ў вачах.

У гэтай бела краіне цябе радасць уносіць ключом. З сонцам побач ідзе. І ты цёплае чуеш плячо. Па зямлі там, блакітны, клубамі разносіцца пыл — Пахне нека адменна сіняватым агнём небасхіл... І з'яўляецца смутак тады. Куды-вокам пытлівым ні кіць — Сто кілометраў круг, а хціны кавакал адзін, Сто кілометраў круг, эрдку толькі дзе ступіць нага і адзін чалавек пралыве па бюсконных іскрытых снягах. Куды хочаш ідзі, ўсюды моўне тугі небасхіл, Толькі крыкні і з неба аснежаны сшыленца пыл... Спісіні вусны свае. Іх на ветры такім не рааняць — Неба моцна сжавана і пад небам стаіць цішыня.

Па дарогах гудзіць, і напеў улятае як птах. Ноч. А зоры праходзяць свой сіні шлях... Глянь, — зарніца ўстае, паглядзі — асытляе раку, А мы пасаджэнне ўсё пагнем — і пагнем, дакуль? Час вяснуць. Хутка будзе усход, як маліна пылаць, А маю галаву нахілае ўсё ўніз да стала... А ты ў марах ідзі. Па далінах аснежаных кроць. Ты куды мае думкі выдзеш, бірабіджанская ноч! Кругом цемра спіхае і мятлога радзей і радзей — Хутка прыдзе сюды і шумлівы, і радасны дзень. А ты ў марах ідзі. Па далінах аснежаных кроць. Ты куды мае думкі выдзеш, бірабіджанская ноч!

Таму думкі у голас ідуць, хоць і вусны накрывы. А ты —

доказ правильнасці Мудрага лінгвіска-сталінскай палітыкі, ажыццяўляемай пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б на чале з тав. Гікало.

Мы ўпэўнены ў тым, што і надалей Ваш талент будзе бліскава служыць працоўным.

Няхай жыве і квітнее літаратура брацкіх народаў нашай вялікай радзімы — СССР!

Няхай жыве наш любімы правадыр і настаўнік тав. Сталін!

Нам, дырэктара інстытута літаратуры, мастацтва і мовы БелАН

Г. КРАСНЕУСКИ.

Шчыра радуся твайму творчаму поспеху. Пятнаццаць год работы—гэта толькі слаўны пачатак той вялікай і шчаслівай дарогі, па якой ты ідзеш, як верны сын сацыялістычнай радзімы.

Колькі яшчэ сіл, запалу і баявісці прагучыць у тваіх новых, мужных і ўсхваляваных песнях!

Вітаю і шлю найлепшыя пажаданні.

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ.

Вобманам шукаў малады паэт (парадаўся ў 1898 г.) далейшых шляхоў для гэтага напева. Як многія з яго паэтычных аднагодкаў, Харык пачаў з абстрактна-рытарычных вершаў на тэму «Мы і яны» (так называўся яго першы верш, надрукаваны ў 1920 годзе ў яўрэйскім журнале «Комуністычны свет»).

Але Харык менш, чым хто іншых з ранніх яўрэйскіх савецкіх паэтаў, мог доўгі час прабываць у замкнутай лабараторыі пралеткультуры. Яшчэ больш ён быў чужым эстэтычным і нацыяналістычным штампам, якія асабліва ўзмоўлена працягваліся тады нацыяналістамі ў яўрэйскую савецкую паэзію.

Харыка цягнула ў жыццё, да рэальных людзей, да іх рэальных, сацыяльных імкненняў.

«А цягну так на вуліцу, так цягну да людзей, Няхай знясіленых, у тыфусе, бядзе».

На вуліцы, якая кіпела рэвалюцыйнымі страсямі Кастрычніка, Харык знайшоў свой усхваляваны голас рэвалюцыйнага трыбуна. Паэтычны слоўнік Харыка выключна сакавіты, ядраны, багаты элементамі, узятымі з моў брацкіх народаў, багаты новымі савецкімі словаўтварэннямі за кошт вы-

наш светлы сад», да «белага напева сцягоў» (верш «Зіма»). Назваўшы сваю першую кнігу вершаў — «На зямлі» (1926 г.), ён адначасова цягнуцца ў рамантычную блакітную вышыню:

«З якою хцівасцю мы марылі ўсе ночы Аб крыллях, што спрачаюцца з праменнямі планеты», — усклікае паэт у адным з ранніх сваіх вершаў.

Але «спрыка мараў» Харыка, яго цяга да зор, яго пейзаж — асаблівага роду. Харык перш за ўсё рэаліст, закаханы ва ўсё жывое, бадзёрае, зямнае. Яго мары аб крыллях — не кніжна-рамантычная метафара, а рэальныя нязвычайна зямныя мары. Вершы, прысвечаныя свайму першаму паветранаму палёту, Харык называе: «Земны пілот». Там, у нябеснай сіні, дзе «блакіт і святло пранізваюць да сляд», паэт закахана спявае аб зямлі, аб тым, што

«А на ботах пыл дыміцца шызы, Што з радзімых я прынёс далін».

Харык да ўпаення закаханы ў гэты зямны пыл, у сацыялістычную зямлю, у гэтыя пылаючыя цагляны новабудовы: «Дамоў-жа ідзеш, узнікаючы вочы на золак прыветны, Цудоўную зайздраць нясеш да смага сляб ты. Ідзеш і спяваеш, і думаюць людзі, што п'яны, А зоры пагаслі ў зыяні блакітнага рання».

гэта кроўная арганічная сувязь з бытам — гэта адначасова пагражала яму бюсілізм. Адсюль налет нацыяналістычнай ідэалізацыі яўрэйскага саматужніка ў раздзелах, прысвечаных дзяцінству героя паэмы — Піні. Адсюль яшчэ спатужаць паказ вобраза Піні з неяўрэйскімі вобразамі грамадзянскай вайны, што вельмі істотна звужае галерэю вобразаў рэвалюцыі. Адсюль некаторы абстрактны раздзелы, прысвечаныя эпізодам грамадзянскай вайны.

Ідэяна стыльвае фарманне паэта ідзе часта злігамі. На ранніх верхах Харыка, прысвечаных лёсу яўрэйскага мястэчка, гэта палажэнне палкам апраўдваецца.

«Смутах мястэчка» неадступна ідзе за ім, пранікае ў яго праз «каменныя нішы» вялікага гора да, ідзе за ім з дна гар. дэкара двара сумным напевам гармоніка. Так мітусіўся паэт у 1924 годзе. Яму не забыць мястэчка. Не зусім аразумешы ў той час працэсаў сацыялістычнай перапрацоўкі мястэчка і ўцягнення яго працоўных элементаў у сацыялістычнае будаўніцтва, ранні Харык паляваў абурэннем на мястэчка. Ён шле праклён «хмурым дзядзям», ён становіцца ў позу «чужога гося», ён агулам асуджае мястэчка на гібель.

Але гэтае агульнае адмаўленне мястэчка хутка замяняецца «пакаяннем».

стачковай абмежаванасці. Недарма-ж ізі Харык заслужана заняў сваё месца ў літаратуры, як адзін з буйнейшых яўрэйскіх савецкіх паэтаў. Ён вядомы далёка за межамі СССР. Яго чытаюць рэвалюцыйныя рабочыя Польшчы, Францыі, Злучаных штатаў Амерыкі, Аргентыны і т. д.

Зараз паэт скончыў манументальную паэтычную работу па паказу трагізма яўрэйскага народнага песняра («Батхан») ва ўмовах месстачковага сярэдзівкоўя. Гэта паэма цудоўная па трагічнай страшнасці сваёй інтанацыі, па выключнай пластыцы вобразаў і жанравых зарысавак, па багаццю мовы і скарыстанню фальклора. Тут паэт атрымлівае буйную перамогу ў барацьбе за стварэнне складанага персанажнага вобраза ў паэзіі.

Трэба толькі пажадаць паэту, каб ён смалей вышаў на шырокую дарогу сацыялістычнай тэматыкі сучаснасці.

Краіна сацыялізма, узрасціўшая яго, партыя большавікоў, якая штодзённа кіруе мастацкай літаратурай і любоўна ўзрошчвае кадры, дапамагаюць яму на гэтым шляху, вучаць яго змагацца, тварыць і перамагаць.

Прафесар Я. БРАНШТЭИН.

Па дарогах гудзіць, і напеў узлятае як птах. Ноч. А зоры праходзяць свой сіні шлях... Глянь, — зарніца ўстае, паглядае — асытляе раку, А мы пасаджэнне ўсё цягнем і цягнем, дакуль? Час заснуць. Хутка будзе усход, як маліна пылаць, А маю гадаву нахіляе ўсё ўніз да стала... А ты ў марах ідзі. Па далінах аснежаных кроць. Ты куды мае думкі вядзеш, бірасіджанская ноч? Кругом цемра спіжае і мятлюга радзей і радзей — Хутка прыдзе сюды і шумлівы, і радасны дзень. А ты ў марах ідзі. Па далінах аснежаных кроць. Ты куды мае думкі вядзеш, бірасіджанская ноч?

Талы думкі у голас ідуць, коць і вусны закрыты. Адно — Пішыня адусюль мне клубкамі кладзецца да ног... Неба сыпле сцягамі густымі бялей і бялей... І краіна кладзецца такая ў мяне на стала: — Паглядаі, выкрай тут. І мяне уздымі ад тых сноў. (Ёсь мястэчка такое, невялічкае ёсьць — Рагачоў, Бацька рэзаў нажнічкамі там і пад старасць зусім спяпаляў...) І краіна ўся, мне здаецца, ляжыць на стала: — Прыглядайся, выкройвай тут, каб усё навакол загуло, Каб жыццё маладое, як сонца, высока ўзышло. Ах, мястэчкі, ах козы вы белыя, што на вуліцы вышлі ціхом — На Далёкім усходзе узняўся вялізарны дом.

Па дарогах гудзіць, і напеў узлятае як птах. Ноч. А зоры праходзяць свой сіні шлях... Да зямлі я прыпаў і дыхаю ледзь трыпіў суніць, Як з глыбінь да мяне прылятае ізноў пішыня. Чорнай сілы нутро у зямлі і гайсаюць вятры па вадах. І як мары — такую багатай ляжыць там руда. Там багацце кругом, як тайгою разрослая дзіць... І багацце раве і багацце зямлёю гудзіць. Усюды гоман такі, дзе ты толькі нагою не стань, І нібы контрабасаў мільён, і кожнага голас бы стаць. Там золата, медзь і вугалле. Там многа стаць маразоў. Краіна чакае людзей. Яе абудзілі ад сноў.

Такое судзіцца вакол. Карункамі сон над сунішчам. Спадае мая галава, кудлатая, ніжай і ніжай: Эх, браце, таварыш Міхалі! Паміж маіх сёнешніх сноў — Здаецца, у гэтую ціш пачуў я той зван ланцугоў, Што трактам сібірскім стаю ў ваш невясёлы паход; Як піснёў пякучы мароз і снег удаўся, як шрот; Як вецер таго падганяў, хто сіламі вельмі слаба; Як вы пагражалі тады, праз катаржны, цяжкі этап: — Кармі нас крывёю, турмой! Я да нам была не была! Мы яшчэ странем цябе, пракляты ты цар Нікалай! Эх, браце, таварыш Міхалі! Паміж маіх сёнешніх сноў — Здаецца, у гэтую ціш я чую той зван ланцугоў... Між сопак шукаю тваіх вастрыжных, алошніх слядоў, А тут, на Далёкім усходзе, узняўся вялізарны дом.

Гэта зусім не мястэчкі песні спяваюць свае — Ноччу краіна гудзіць, сіняю сноў устае. Досвіткам чырвань плыве, густа кладзецца на дол, З самага досвітку чупь — грываць і будуюць закол. Тайгою пайшоў дынаміт Тайго перамог у барацьбе. І адыходзіць гайга, тугу захаваўшы ў сабе. А гудка сякеры звяняць, а гонаць няшчадна тугу... І вось узняліся масты і горда дарогі бягучы... На працы бадзёрыя гам—дзе даеўся замучаны люд? Здаровыя мускулы скрозь перарабляюць зямлю. На гэтай зямлі ўстае прыгожы і радасны дом — Да самых вялікіх вышынь будоўлі разносіцца гром...

Зарніца чырвонай плыве над белымі сем'ямі кат, Што раз багацей і яшчэ з тайгі устае далагляд — Вось—карпусы, як адзіны Рапей не было ні душы. І раница буйнай талой на ўсю уздымаецца шыр... На столі праменні ляглі свежы, узбуджаны шум. І вочы святлеюць мае. І смела я ўперад гляджу... Капец пасаджэнню ў начы. Бяссоння ніякіх адзнак. Па ўсіх пуцявінах, шляхах імклівае песня адна — Яна абуджае дамы, яна пераможа вядзе, Баганце магутнай хадой на гэту краіну ідзе. І дзень як аслак пайшоў, напоўніўшы сілай праспят, І вось ён ідзе па зямлі, з праменняў праносачы сцяг.

З яўрэйскай мовы пераклаў П. БРОУКА.

ПРИВИТАННЕ КРЫЛАТЫМ АГІТАТАРАМ!

Сёння ў Менск прылятае атрад самалётаў агітацыйнай эскадрылі імя Максіма Горкага. У БССР, як і ў іншых рэспубліках Саюза, арганізуецца рэспубліканская эскадрыля. Самалёты зрабляць рад агітацыйных рэйсаў па рэспубліцы. Першы такі рэйс эскадрыльы арганізуе сумесна з Беларуска-зам. Мяркуецца правесці рэйсы з Наркаматам коммунальнай гаспадаркі, Наркаматам фінансаў. У складзе атрада некалькі самалётаў «СП», флагманская машына «Звязда».

Агітацыйная эскадрыльы імя Максіма Горкага арганізавана 17 сакавіка 1933 года. У гэты дзень начальнік Аэрафлота тав. А. Э. Гольман падпісаў загад аб фармаванні пры калегі Аэрафлота асобнай зводнай авіяцыйнай агітацыйнай эскадрыльы. Тады-ж былі вызначаны і яе задачы. Эскадрыльы павінна была абслугоўваць важнейшыя палітычныя і гаспадарчыя кампаніі, якія праводзяцца партыяй і ўрадам, аказваць дапамогу ў агітацыйна-масавай рабоце палітдадзелаў МТС і саўгасаў. Першы рэйс быў арганізаваны Палтупраўленнем Наркамзема СССР на Паўночным Каўказе. Мэта яго была абследаванне і падняццё вынікаў веснавой пасеўнай кампаніі.

Прайшло гэты год. На 1 жніўня гэтага года эскадрыльы правяла 200 агітацыйных рэйсаў, прычым у розных частках Саюза зроблена 22.000 пасадак і налёта-

на 12.000 гадзін. Самалёты эскадрыльы пакрылі 4.100 тыс. кілометраў і абслужылі 3.500 пунктаў. За ўвесь час праведзена 4.000 мільянаў гаў, гутарак, дакладаў, а таксама скінута з паветра і раздана 8.500 кілограмаў агітацыйнай літаратуры. Гэтыя лічбы ярка і красамоўна сведчаць аб той велізарнай рабоце, якая праведзена агітацыйнай эскадрыльы.

Паўночны Каўказ, Ленінград, Крым, Украіна, рэспублікі Сярэдняй Азіі, былая Цэнтральна-чорназемная вобласць, Заходняя вобласць, рэспубліка немцаў Паволжа, Саратаў, Заходняя Сібір, Азова-Чорнаморскі край, Маскоўская вобласць, Горкаўскі край і рад іншых рэёнаў неасяжнага Саюза, — усюды пабывалі самалёты эскадрыльы, агітуючы і арганізуючы масы працоўных на баявое выкананне задач партыі і савецкай улады. Рознастайнейшыя гаспадарча-палітычныя кампаніі з'яўляліся прадметам агітацыйнай і не менш значнай арганізацыйнай работы эскадрыльы. «Спажывамі» работы эскадрыльы з'явіўся рад народных камісарыятаў, органаў друку, комсомольскіх, прафесіянальных і савецкіх арганізацый.

Агітацыя з самалёта поўнаасцю апраўдала сябе. Яна сустрэла жывейшую зацікаўленасць працоўных да сябе і аказалася надзвычай дзейснай. Цікавы самыя метады агітацыі.

Адно з агітацыйных адкрытак эскадрыльы імя Максіма Горкага.

Звычайна самалёт эскадрыльы вязе спецыяльную агітацыйную брыгаду. У яе ўваходзяць і пілоты. Пасля палёту на месца туды жа самалёт арганізуюцца мінутні, праводзяцца даклады і гутаркі. Арганізуецца катанне на самалёце лепшых ударнікаў, якім у выглядзе ўзнагаро-

ды адначасова выдаюцца грошова-адкрыткі. На 1 жніўня 1933 года самалёты эскадрыльы паднялі ў паветра 41 тысячу ўдарнікаў сацыялістычных палёў і фабрык. У радзе месц практыкавалася перакідка на самалётах калгаснікаў з адстаючых калгасаў у перадавыя для пераймання вопыту работы. Наадварот, для перадачы вопыту калгаснікі перадавалі калгасаў прыляталі ў адстаючыя. У тых калгасах, дзе не было пасадкавых пляповак, самалёт скідаў парашутыстаў. Апошнія перадавалі здзіўленым калгаснікам свежыя маскоўскія газеты і агітацыйную літаратуру. Парашутны атрад эскадрыльы ў сваім першым рэйсе абслужыў 11 пунктаў, якія далёка адстаіць ад цэнтраў Украіны.

Няма патрэбы гаварыць аб тых выдатных выніках, якія няўменна давала і дае работа эскадрыльы.

Размерамі газетнага артыкула немагчыма вытарапаць апісанне работы, якая праведзена эскадрыльы. Больш падрабязнае азнаёмленне з ёю чытач знайдзе ў кніжцы А. К. Разоўскага — «Крылатыя агітатары», якая паслужыла ў асноўным матэрыялам і для данага артыкула.

У склад агітацыйнай эскадрыльы ўваходзяць у асноўным самалёты тыпаў «СП», «П-5», «У-2» адзінак — «АНТ-14», «АНТ-9», «АР-6», «К-5» і «Ш-2». У складзе эскадрыльы быў да катастрофы «АНТ-20» «Максім Горкі».

Выдатныя людзі, кадры агітацыйнай эскадрыльы імя Максіма Горкага. Сярод іх заслужаны лётчык Саюза т. Палаяноў, лётчыкі-чырвоначыжнікі Чулюкоў, Нусберг, Осіпаў, Лялін, Казёбнін. Незабыўны герачныя вобразы лётчыкаў Міхеява і Журавэ, іншых членаў экіпажа «Максіма Горкага».

Агітацыйная эскадрыльы з'яўляецца родным дзецішчам большавіцкага друку. Многія цэнтральныя, рэспубліканскія, краёвыя і абласныя газеты правялі сярод сваіх чытачоў збор сродкаў на пабудову самалётаў эскадрыльы. У складзе яе знаходзіцца названыя па імёнах гэтых газет самалёты «Правда» (флагманскі карабель эскадрыльы), «Известия», «Комсомольская правда», «Пионерская правда», «Социалистическое земледелие», «Рабочая Москва», «Звязда», «Вісті», «Совхозная газета», «Работница» і т. д. Камандзірам эскадрыльы з'яўляецца тав. Міхалі Кальпоў.

Працоўныя Савецкай Беларусі а вялікім задавальненнем сустрачаюць самалёты агітацыйнай эскадрыльы і яе экіпаж. Безумоўна, што раўняны камітэты партыі, выканаўчыя камітэты, раённыя газеты, сельсаветы, калгасы створаць усе ўмовы для плённай боты атрада і яго агітацыйных брыгад.

Гарачае большавіцкае прывітанне крылатым агітатарам!

НАПЯРЭДАДНІ СПРАВАЗДАЧНАЯ КАМПАНІЯ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА

15 лістапада старшыня Менскага гарадскога савета т. Жуковіч п'вёру інструкцыйную нараду членаў бюро секцый і дэпутатскіх груп па пытанню падрыхтоўкі да справаздачнай кампаніі горсовета. На нарадзе прысутнічала 120 чалавек. Справаздачная кампанія пачнецца ў снежні. Члены прэзідыума горсовета і дэпутаты павінны будучы зрабіць справаздачы аб праробленай рабоце.

134 НОВЫХ БІБЛІЯТЭК І 100 ЛІТГУРТКОЎ

Ва ўсесаюзны конкурс на лепшую саўсасна-калгасную бібліятэку, які праводзіцца з 15 ліпеня па 1 студзеня, уключылася 70 раёнаў БССР. У многіх з гэтых раёнаў за час конкурсу значна палепшылася работа саўсасна-калгасных бібліятэк.

Для папаўнення бібліятэк у раёнах закуплена на 97 тысяч рублёў новых кніг. У калгасных арганізавана 134 новыя бібліятэкі і 100 літгурткоў. Для ўмацавання кадраў бібліятэчных работнікаў на працу ў бібліятэкі накіравана 118 лепшых комсамольцаў. Зараз ва ўсіх раёнах арганізуюцца пяцідзённыя курсы бібліятэчных работнікаў. Выдзелена каля 1500 кніганомцаў, якія праводзяць вядучую работу па распаўсюджванню кніг сярод калгаснікаў і рабочых саўсасаў. Жлобінскага раёна. Купцова Надзя распаўсюдзіла літаратуры на 150 рублёў. (БЕЛТА).

ВЫСТАВКА ТЭАТРАЎ ЮНАГА ГЛЯДАЧА

Беларускі Тэатр юнага глядача атрымаў запрашэнне прыняць удзел ва ўсесаюзнай выставцы тэатраў юнага глядача і кукляных тэатраў за 15 гадоў якая адкрылася ў бліжэйшы час у Маскве. Для адбору экспанатаў (макет, фото і т. д.) створана спецыяльная камісія ў складзе вымясціка наркома асветы БССР тав. Ашаровіча, народнага артыста рэспублікі тав. Рафальскага, мастацкага кіраўніка Тэатра юнага глядача т. Кавязіна і інш.

Шэфства БЛТ-І НАП САЎСАНА-КАЛГАСНЫМ ТЭАТРАМ

Першы беларускі дзяржаўны тэатр узяў шэфства над Барысаўскім раённым саўсасна-калгасным тэатрам. Для папамогі тэатру ў яго рабоце ў Барысаў выязджаюць мастацкі кіраўнік Першага беларускага дзяржаўнага тэатра, заслужаны артыст рэспублікі т. Літвінаў і рэжысёр т. Ланілаў.

Барысаўскі саўсасна-калгасны тэатр існуе 8 гадоў. Ён абодвух ужо ўсе саўсасы і калгасы раёна. Дзе ім пастаўлена 188 спектакляў.

БУЛЬБЯНА-ЎБОРАЧНАЯ МАШЫНА ТАВ. МАЦЭПУРА

Закончыліся ўсесаюзныя іспыты бульбяна-ўборачных машын. Іспыты праводзіліся ў гэспідарчых умовах у калгасах пад Маскву. З 14 прадстаўленых канструкцый у гэтым ліку некаторых замежных, найлепшай прызнала машына акастроўна-навая дырактарам Менскай сельскагаспадарчай станцыі механізацыі і электрыфікацыі т. Мацэпура. Гэта машына двухрадна і працуе пры дапамозе цягавой сілы трактара «Універсал-2». Кошт яе пры машынай вытворчасці 400 руб. Машына за 10 гадзін работы ўбірае 5 гектараў, пацэсаванне бульбы мінімальнае.

У 1936 годзе намячаецца выпуск 5.000 машын сістэмы Мацэпура. Папярэднія падлікі паказалі што пры пуску і эксплуатацыі гэтых машын атрымаецца экан. міл на раёнах і цягавой сілы ў 20 мільянаў рублёў у год. Менская тэацыя пачала распрацоўку заводскіх чарцяжоў.

ПАЛЯЎНІЧЫ СЕЗОН У БССР

У БССР пачаўся зімовы паляўнічы сезон. У бягучым годзе ўпершыню па дагавораз з «Белгартпунікай» на паляванні вышда каля 7.000 калгаснікаў-паляўнічых, выдзелены калгасамі для пастаяннага паляўнічага промыслу і вызалены ад іншай работы. На загатоўчыя пункты пачалі паступаць лісьці куніцы, норкі, хор. Беларускае Пуніка мае добры абыт ва мяжой У прыватнасці чорны хор катруецца на замежным рынку, як аздац з лепшых па сваёй якасці.

ПРАПОЙСК

- (Па матэрыялах рэіннага друку)
- * Пробны пуск электрастанцыі адбыўся 5 лістапада ў мястэчку Магуннасць станцыі разлічана на 500—600 лямпачак.
- * 80 сартавалак, 50 радковых селялак, 70 снопавязалак і жняўрак 70 ільномылак 11 аўтамашын і многа іншых складаных сельскагаспадарчых машын іспыт у раёне. У гэтым годзе арганізавана машына-трактарная станцыя.
- * 15 дэмоў сацыяльнай культуры, 68 школ з 9 тысячамі вучняў, 40 чырвоных куткоў раённага бібліятэка і 13 катчэталей налічваецца ў раёне. У фонд народнай асветы ў гэтым годзе адлучана 970.800 рублёў.
- * 9,6 цэнтнера ўраджая зернявых з гектара далі сёлета калгасныя пад раёна. У 1931 годзе браліся насць складала 6,82 цэнтнера.
- * Будаванне лані акастроўна-па ў гэтым годзе ў мястэчку.

ЧАНГАРЦЫ УСПАМІНАЮЦЬ ГЕРАІЧНЫЯ ДНІ ПЕРАКОПА

15 лістапада байцы, камандзіры і палтработнікі Чангарскай чырвона-спяжынай ордана Леніна імя Будзёна вярнуліся ад адрываў сляўную 15-ю гадыну разгону войск барона Врэнгеля ўзяцце Перакопа.

Палкавы клуб перапоўнен маладымі байцамі. На сцене сцягі Замерд вяртаны іх моцныя рукі сціскаюць клічкі.

На трыбуне — удзельнікі баў у Перакоп т. Абрамаў і Кулікаў. А жылых воблазах паўстаюць гераічныя і неўміручыя славы дні Перакопа.

— Дывізія атрымала баявы загад

РАСШЫРЭННЕ НАВІНСКАЙ ВАДАНАСОСНАЙ СТАНЦЫ

Навінская ваданасосная станцыя ў Менску мае ў эксплуатацыі чатыры скважныя матунасцы ў 60 кубаметраў вяды ў гадзіну кожная. У гэтым годзе станцыя расшыраецца яшчэ на тры скважны. Бураванне адной скважны ўжо закончана, будуюцца шахта. На другой скважыне пачынаюцца буравныя работы і на трэцяй вядуцца падрыхтоўчыя работы. У 1936 г. будучы пунчаны ў эксплуатацыю яшчэ дзве скважны.

— аўладаць Чангарскім мостам Сівацкі заліў. Тры кілометры байцы ідуць у брод. Зайшлі ў тым праціўніка. Ранішэй займаўся кароткі адрывачы бой Чангарскі мост ваяты Захвачана шмат трафеяў. Гольцы гераічныя сны прапоўвага вяду магі дзейнічаць так бяспрашна адважна, рашуча.

Аб баях Першага коннай расказвалі ў другіх падрададзяленнях т. Цімашэяка. Ламана. Лупаў Уважліва слухалі іх выступленні маладыя байцы. У памяць уражэння кожнае слова Яны вучацца на баявых традыцыях старых чангарцаў.

КАТОК У СОЎСАСЕ

П'рэтэпчаніцы, 16 лістапада (Нар. «Звязды»). Наступілі першыя марозы. Возера ў саўсасе «Зямшша» П'рэтэпчаніцкага раёна пакрылася пластам ільду. Праз некаторы час лёд саква ўсё возера. К гэтаму моманту рыхтуюцца ў саўсасе. Тут будзе добы каток. Зараз праводзіцца электрычнае асвятленне будуюцца лаўкі. Рабочыя праца сваю фізкультуру арганізуюць набываюць каткі.

А. ЛОСЬ.

Малады баец тав. Падтурчы з падрададзялення тав. Шуваева заяўляе «Я быў лепшым ударнікам на вытворчасці Яшча з большай энергіяй у руках Чырвонай арміі буду авалодваць ваеннай тэхнікай». Малады баец тав. Трыпоўскі заяўляе што ён будзе дастойным носьбітам традыцый слаўнай Чангарскай дывізіі.

Адзначаючы 15-годдзе ўзяцця Перакопа, байцы Чангарскай дывізіі разгарнулі шырокае сацыялістычнае на лепшае аўдаванне вышніямі ваеннай тэхнікай.

(БЕЛТА).

33 ДАКЛАДЫ АБ ДАСЯГНЕННЯХ НАВУКІ І ТЭХНІКІ

«Месячнік тэхнікі» праходзіць у БССР з вядлікім поспехам. У Менску Гомелі, Віцебску і Магілёве прачытаны ўжо 33 даклады аб вядлікіх дасягненнях навукі і тэхнікі галоўным чынам у тэарыі, шкляной, металічнай і швайнай прамысловасці. На гэтых дакладах пабыла 5 тысяч інжынера-тэхнічных работнікаў гаспадарніцаў, рабочых студэнтаў. Для чытаня дакладаў прыгнятуты буйнейшыя навуковыя сілы Масквы, Ленінграда і БССР.

А. ЛОСЬ.

БЕЛАЗАРНЫЯ ЗАЛЕЖЫ САПРАПЕЛЯЎ

Пасля пяцігадовых навукова-экспедыцыйных работ закончаны доследы сапрапеляў у БССР. Экспедыцыя выяўлены на дзве азёры і балот 174 месцапараджэнні. Агульны запас сырых сапрапеляў вылічваецца ў 800 мільянаў тон. Асабліва буйныя запасы знойдзены ў азёрах Жарынскае і Святое, Чашніцкага раёна. Дзе запасы вызначаюцца ў 1445 тыс. тон сырой масы сапрапеляў.

Па даручэнню наркамата мясцовай прамысловасці ленінградская кантора «Ленгіпрогаз» распанавала планавыя заданне па будоўне ля возера Жарынскае першага ў Самце заводу па пераапрацоўцы сапрапеляў у рад тэмных прадуктаў — парафін, кабельная маспіка, маторны апал і т. д. Кошт заводу разам з электрастанцыяй і гаспадаркай па адабавы сыравіны намячаецца ў 6.500 тыс. руб.

РЭКАНСТРУКЦЫЯ ПРОМАРЦЕЛІ «МОЛАТ»

МАРЬП, 15 лістапада. (Нар. «Звязды»). Прамысловая арцель «Молат», якая раней рабіла рамонт драбнага сельскагаспадарчага інвентару, пераходзіць на рамонт сядланых і выраб нескладаных сельскагаспадарчых машын. Будуюцца новы чыгуналіцейны і рэканструюецца слясарна-механічны цэх. Некаторыя члены арцелі для пераафармлення і павышэння кваліфікацыі накіраваны на падрыхтоўчыя курсы горадаў. У 1936 годзе прадукцыя арцелі павялічыцца супроць сёлета на 100 процантаў. На рэканструкцыю вытворчасці арцелі Совет Народных Камісароў БССР адпусціў 78 тыс. рублёў.

Р. ФРАЛОУ.

СТАРЫЯ ДАРОГІ

- (Па матэрыялах рэіннага друку).
- * Сто дзевяццаць вясельяў адлічваецца ў нашым момант па раёне.
- * Культурная чайная адкрыта ў мястэчку. У чайной ёсць чай пракладжальны капітэ і розныя закускі.
- * Шасноўцаць рэдыпрыёмніку ўстаноўлены ў калгасе зены дзевянаці МТС.
- * Электрастанцыя пабудавана ў калгасе імя Тэльмана.
- * Булачны цэх адкрыты ў раёнах хлебапаканні.
- * Новыя клубы пабудаваны ў гэтым годзе ў шасці калгасах.
- * Дзевяноўца палісіку на паўку «Трацяга года луговой п'япіголка» правялі дзевяноўца Дарганцаўскага сельсавета. Сума палісікі 800 руб. з якіх 500 ввесены.

3 МІЛЬЯНЫ РУБЛЕЎ НА БУДАЎНІЦТВА СЕЛЬСКОЙ КААПЕРАЦЫ

Праўленне Беларускага асагнава да 3 мільянаў руб. на капітальнае будаванне і паляпшэнне ўмоў сельскай спажывецкай кааперацыі. З гэтай сумы 516 тысяч руб. выдзелена на будаванне сельскіх магазінаў 623 тысячы рублёў на раённыя вытворчыя баяы і абсталяванне ў вёсцы 260 тысяч руб. на вядлікіх 25 аўтамашын і т. д. Ужо ў бягучым квартале будзе пабудавана 36 новых сельскіх магазінаў, у тым ліку 10 карчовых магазінаў.

— 0 —

СУД

ЗАБОЙЦЫ-ГРАБЕЖНІКІ

Дворнік менскага жакта № 12 Марыя Філіпаўна Вяляцкая Чарык рапчла 2 студзеня 1935 года з'ездзіла да сваёй радні ў вёску Перабель. Сяргеевіцкага сельсавета, Рудзэнскага раёна. Зышоўшы з пезда на станцыі Рудзэнск, яна накіравалася ў вёску Па дароце ветрам, праходзячы праз вёску Крыстаполе, яна зайшла да свайго стрчанага брата адваасобніка С. Н. Вераб'я. У гэты час у доме Вераб'я знаходзіліся А. А. Ладуцька і А. В. Шаля, абодва выключаныя з калгаса.

Верабей Ладуцька і Шаля рашылі забіць і аграбці Вяляцкую-Чарык Яны купілі паўтара літра гарэлка, якую тут-жа раслілі сумесна з Вяляцкай. Пасля папойкі Верабей прапанаваў ёй і ёй кампанію ішоў у гості да яго швагра на паўла. Алышоўшы з кілометр ад вёскі Шаля выкіпі сталевае воз і ўдрыў у бок Вяляцкую-Чарык, якая ўпада на зямлю. Шаля каўчы ёй яшча некалькі ўдараў нажом. Потым вая «Верабей і перараз» афары гора. У мігтвая Верабей дастаў з рота дзве залатныя каронкі, аняў і паўшуба і выняў з кішэні кашалёк, дзе знаходзілася 225 рублёў.

У куткім часе забойцы былі алоўлены і арыштаваны. 15 лістапада судовае калегія Вярхоўнага суда БССР пад старшынствам т. Мулярчыка ў адзелама бакоў у адкрытым судовым пасяляжэнні «молат» Менску разглядзела гэту справу. Як вытвілася, ўсе падсудныя з'яўляюцца дэкасававымі элементамі. Судовае калегія прыгварыла падаржаных забойцаў-грабжнікаў акастроўна ў папраўча-прапоўны лагерах тэрмінам на 10 год кожнага.

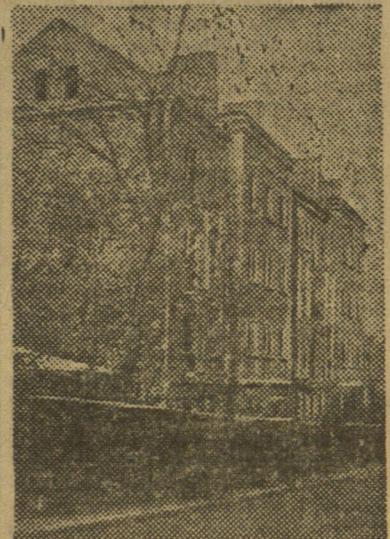
— 0 —

ПАПРАУКА

У паставове бюро ЦК КП(б)Б аб асвятленні газетамі «Піліт соцыялізма» Чырвоная Тэарыя і «Калгасны сцяг» пытанню выдчы зьяржаўных актаў на вечнае карыстанне зямляў якая акастроўна па чарайшым нумары «Звязды» акастроўна праявіцца Бішакоў трэба чытаць Бішакоў.

Акастроўна п'япіголка Н. СТЭРНІН.

М Е Н С К

Новы жылы 10-кватэрны дом будуюцца на Комсамольскай вуліцы ў г. Менску. На здымку агульны выгляд дома.

* Рост ліку чытачоў кніг. За 1934 г. гарадскую бібліятэку імя Пушкіна наведалі 115.679 чытачоў. Яны прачыталі 169.336 кніг. За 3 месяцы ў 1935 г. бібліятэка абслужыла 116.932 чытачы. Прачытана 192.760 кніг.

* Індывідуальная забудова дэмоў. Жылдэла-зям-льнае кіраўніцтва горсовета ў гэтым годзе выдала дазвалаў на індывідуальную забудову 37 двухкватэрных дэмоў плошчай у 2.300 кв. метраў.

* Рост раздробнага таваразбарту. З года ў год расце раздробны таваразбарт на Менску. У 1933 г. ён складалаў 129,9 мільянаў руб., у 1934 г. 209,1 мільяна руб., а на 1935 г. заплываюцца 299,3 мільяна руб.

* Ахова мацеры і дзіцяці. Вядзюць па ахове мацеры і дзіцяці павялічваецца з кожным годам. На ўтчыманне дзіцячых ясляў ў 1934 г. выдаткавана паўтара мільяна руб., а ў 1935 г. на тую-ж мэту адлучана 2 мільяны рублёў.

* Абмен пашпартаў. На ўчарашні дзень па Менску абмежана 34.900 пашпартаў. На ўсё прап'япіголка, дзе ёсць акастроўна тысячы рабочых, апрача фабрыкі «Кастрычнік» ч'ч-гункі і Дома ўрада абмен пашпартаў закончана. Абмен робіцца ва ўсіх чатырох аддзяленнях міліцыі.

* Тэлефонізацыя раёна. Па Менскаму раёну за 1934-35 гг. тэлефонізацыя 19 сельсаветаў, 27 саўсасаў, 2 МТС і 28 калгасаў.

* Будаванне дзіцячых ясляў. Закончана будаванне дзіцячых ясляў на галавтарэйнай фабрыцы імя Куйбышава на 50 дзіцяці і пры Доме друку на 90 дзіцяці.

* Рацыяналізацыя дастаўкі пасылкаў. У мэтах паскарэння дастаўкі пасылкаў Менская паштовае кантора правяла дэцэнтралізацыю дастаўкі іх па гораду. Паступаючы пасылкі замест завозу ў цэнтральную кантору для сартавання і афармлення паступаюць непасрэдна з чыгунак і гарадскія агенствы сувязі для перадачы адрасатам.

* Дошы для афіш. Вэро раскладкі ўстанавіла па гораду звыш 40 дошы і вядлікіх для раскладкі афіш.

* Забеспячэнне Менска апапам. За першы палову лістапада ў Менску дастаўлена 915 вагонаў друку 801 вагон атрымаў прадпрыемствы і 114 вагодаў — аздацы для размешчавання тэатральнага апапам і вясельніцтва горада. За гэты час таксама дастаўлены 192 тоны вугалю і 290 тон гомаў. У дзевяноўца палову лістапада, дзев'яноўца абсталяваны дзев'яноўца дзев'яноўца.

* Новы аўтапаштовы шлях. Менская пошта ў даны момант мае 12 аўтапаштын. У гэтым годзе адкрыты новы аўтапаштовы шлях Лагойск—П'рэтэпчаніч.

АНОНС!

Гукавы кінозатр „Чырвоная зорка“

АНОНС!

АЭРОГРАД

Дырэкцыя Беларускага дзяржаўнага медікстытута

даволяць да ведама, што
сбня, 17 ЛІСТАПАДА ў 7 гадзін вечара ў памяшканні энэтамічнага корпуса Універсітэцкага гараднага (траці наверх, аўдыторыя № 304) адбудзецца

БЕЛАРУСКАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК

ВЫДАВЕЦТВА

ВЫЦІЛІ з ДРУКУ

зв'язу шэфства яад Барысаўскім раённым саўбасам-калгасным тэатрам Для лапмаго тэатру ў яго рабоне ў Барысаў выяўляюць ма стапкі кіраўнік Першага беларускага дзяржаўнага тэатра, заслужаны артыст рэспублікі г. Літвінаў і рэжысэр г. Давілаў

Барысаўскі саўбасна-калгасны тэатр існуе 8 гадоў. Ён абслужыў ужо ўсе саўбасы і калгасы раёна, дзе ім пастаноўлена 166 спектакляў

13 дэмоу сабіраўся ў 1934 г. і 4 тысячамі вучняў 4 чырвоны куткоў раённая бібліятэка і 18 катчэталары налічваецца ў раёне У фонд народнай асветы ў гэтым годзе адпущана 970 900 рублёў

96 цэнтнера ўраджаня зернавых з гектара далі сабата калгасныя палі раёна У 1931 годзе ўраджайнасць складала 6,62 цэнтнера

Будаўніцтва пазні заканчваецца ў гэтым годзе ў мястэчку

Новы жылы і саветарны дом будуюцца на Комсомольскай вуліцы ў г. Менску. На адмыку агульны выгляд дома.

Новы аўтапаштовы шлях. Мелская пошта ў даны момант мае 12 аўтамашыны У гэтым годзе адкрыты новы аўтапаштовы шлях Лагойск—Плешчаніч.

Менск дастаўлена 916 вагонаў дроў за першыя палову лістапада 301 вагон атрымлі прадпрыемства і 314 вагонаў — для гаспадарства для размерчывання тэатраў у асобам і населеным пунктам За гэты час таксама дастаўлены 192 тоны вугалю і 290 тон торфу У другой палове лістапада, дзякуючы абсталяванню двух электрастанц, забеспячэнне Менска ўрывама апачна па-топшыце.

электрастанцыя пабудавана ў калгасе імя Тальмана

Бульчыны цэх адкрыты ў раёнаў хлебапякарні

Новыя клубы пабудаваны ў гэтым годзе ў шасці калгасах

Даветковую паліску на пазыку «Трапляга годз дровгой пяцігодкі» правалі дэпрызыўнікі Дарагануў окая сельсавета Сума палісікі 800 руб. а якіх 500 увесены

авацленні газетамі «Шлях соцызлізма» «Чырвоная Туркшчына» і «Калгасны сцяг» пытанню выдачы звычайных актаў на вечнае карыстанне зямлёй якая вышпачана ў ччарайшым вумары «Звязды», замест праявілца Вышакоў трэба чытаць Бікшоў

Адказны плякатар Н. СТЭРНІН

АНОНСІ

Гукавы кінотэатр „Чырвоная зорка“

АНОНСІ

„Аэроград“

— ЧУДЕСНАЯ

ПОЭМА ЛЮБВИ К СТРАНВ СОВЕТОВ.

„Известия“ ад 5-ХІ—35 г.

Дырэкцыя Беларускага дзяржаўнага медінстытута

даволяць да ведама, што

сбня, 17 ЛІСТАПАДА ў 7 гадзім вечарэ ў памяшкненні акадэмічнага корпусу Універсітэцкага гарадка (трэці паверх, аўдыторыя № 304) адбудзецца

АДКРЫТАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

вучонага савета медінстытута,

на якім будзе слухацца **АБАРОНА ДЫСЕРТАЦЫІ**

на ступень кандыдата медыцынскіх навук.

1. Асістэнтам 2-й хірургічнай клінікі д-рам І. Б. Аляшкевічам на тэму «Усасванне з кішок пры эксперыментальным ілеусе». (Афіцыйнымі апанентамі вылучаны прафесары М. П. Сакалоўскі, А. А. Мангайм і Ф. А. Андрэяў).

2. Дактэрам кафедры гісталагіі і біялогіі П. Я. Герке на тэму «Пытанні марфалогіі страўніка сысуноў Развіццэ простага і складанага страўніка». (Афіцыйнымі апанентамі вылучаны прафесары І. Г. Собалеў, І. Т. Тітоў і акадэмік Ф. О. Гаусман).

Запрашваюцца ваятковыя работнікі і Менска і студэнты. Старшыня савета — дырэктар медінстытута праф. МАНАХАУ.

БЕЛАРУСКАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК

ВЫДАВЕЦТВА

ВЫДІЛІ З ДРУКУ

І ПАСТУПІЛІ У ПРОДАЖ:

Акад. В. Б. ПІЧЭРБАКОУ — «Сялянскі рух і казацтва на Беларусі ў эпоху феадалізма». Цана 2 руб. Тыраж 5.000. Стар. 134.

Акад. С. Я. ВАЛЬФСОН — «Супроць расавых тэорый». Цана 1 руб. 50 кап. Тыраж 3.000. Стар. 100.

Зборнік. — «Ленін супроць бунда» (на яўдэйскай мове). Цана 4 руб. Тыраж 3.000. Стар. 344.

«ЗАПІСКІ БЕЛАРУСКАЙ АКАДЭМІІ НАВУК» № 4. (Звест. акад. БУРСТЫН — «Менаторыя пытанні фізікі ў святле дыялектычнага матэрыялізма». Яго-ж — «Аб гэпозы агрэгатаў Пфафа». Праф. КАЗЛЮ — «Сінтэз хлорапрэнавага каучунку з ацэтыленам і інш.). Цана 4 руб. Тыраж 1.200. Стар. 192

ДРУКУЮЦІА:

Акад. С. Я. ВАЛЬФСОН і ІЛЬЮШЫН. — «Пролетарскі інтэрнацыяналізм». Цана 3 руб. Тыраж 5.000. Стар. 192.

РУСКА-БЕЛАРУСКІ СЛОУНІК. Цана 8 руб., тыраж 25.000. Стар. 600

НАРЫСЫ ПА ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАЙ ПІТАРАТУРЫ. Цана 5 руб. Тыраж 10.000. Стар. 400

ЭКНАМІЧНАЯ ГЕАГРАФІЯ БЕЛАРУСІ. Цана 4 руб. Тыраж 10.000. Стар. 272.

КНІГІ ПРАПАЮЦІА НА УСІХ КНІГАРЧЯХ ПРЭ. БАНТ'А І У ІНТЭРАКЦЫЙМ МАГАЗІНЕ КОГІЗ'А, ВА УСІХ ГАРАДАХ І РАЕНАХ БССР.

Изд-во «Известия ЦИК СССР и ВЦИК» Москва, 6, Пушкинская пл.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА на 1936 г.

на ежмесичный литературно-художественный и общественно-политический журнал

НОВЫЙ МИР

(XII год выдання)

В 1936 году в «НОВОМ МИРЕ» будут напечатаны

РОМАНЫ:

М. Шолохов. — Поднятая целина, кн 2-я. А. Толстой. — По косям 3-я часть «Хослені» по мукам А. Салышкіна. Тридцатые годы П. Павленко. — Большая война. В. Иванов. — Похождения Факира, части 4-я и 5-я. В. Зауэрбрин. — Горы кн 2-я и 3-я. А. Карцев. — Магистраль кн 2-я. Бруно Ясенский. — Новый роман. А. Новиков-Прибой. — Два друга. Г. Никитин. — Мастера, часть 2-я.

ПОВЕСТИ И РАССКАЗЫ:

Л. Сейфуллиной. Мариэтты Шагинян. Бор Пильняка М. Колякова. К. Паустовского. Н. Никитина. М. Чуманкина. А. Перегудова. И. Слюняков. И. Катаева. Н. Зарудина П. Низового. А. Гарра. В. Мхова. Э. Регистава и друг.

ПОЭМЫ И СТИХИ:

Н. Асеева. Н. Брауна. Л. Вытеславского. Л. Давганча. Р. Каанна. Якуба Коласа. Б. Корнилова. Янка Купала. Якути. А. Прокофьев. А. Реметова. Тинтина Табида. Л. Черноморцева. К. Чичинадзе. Павел Яшвилд и друг.

ПЬЕСЫ:

А. Афиногенова. В. Вишневского. В. Кирилова. Юрия Олеши. Г. Садыкова и друг.

СТАТЬИ И ОЧЕРКИ:

И. Анисимова. И. Беспалова. Ф. Власова. Н. Волкова. И. Гроинского. С. Дьячкова. В. Кирилова. Н. Корнева. А. Лебелова. В. Е. Львова. П. Маркова. Е. Мелкадзе. А. Михайлова. П. Рожкова. А. Старчакова. Г. Стрельцова. П. Сысоева. С. Чеботалова и друг.

В 1936 г. журнал «НОВЫЙ МИР» выходит в 2-х изданиях:

БЕЗ ПЕРЕПЛЕТА				В ПЕРЕПЛЕТЕ			
12 м.	6 м.	3 м.	1 м.	12 м.	6 м.	3 м.	1 м.
36 р.	18 р.	9 р.	3 р.	54 р.	27 р.	13 р.	4 р.

ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ: Главной конторой изд-ва «Известия ЦИК СССР и ВЦИК» — Москва, 6, Пушкинская пл.ш посеместно почтой, обороникам подписки на предприятиях

Памятка вые БДТ-І

Беларускі дзяржаўны тэатр **ОПЕРЫ І БАЛЕТ**

З 15 па 19 лістапада спектакляў няма.

Рыхтуецца да пастакоўні РЫГАЛЕТТО

Опера ў 4-х дзеях муз. Вердзі.

Пастакоўля рэжысера дзяржаўнага тэатра імя Няміровіча-Данчанка **ЗЛАТАГОРАВА П. С.**

Мастацкае афармленне **ГЕРШТЭЙН.**

Адкрыт папярэдні праж білетуў у касе тэатра.

ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «Чырвоная зорка»	ВЯСЯ НОВАЯ ПРАГРАМА	ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «ПРОЛЕТАРЫЙ»	Гукавы мастацкі фільм ПЕТЭР
ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»	ПАБОЧНАЯ ЖАНЧЫНА Камедыя ў 6 частках	КІНО СПАРТА	Выдатны мастацкі фільм ПАРЫЖСКІ САЛОЖНІК

Тэхніка-наф рмадыйныя выданні цяжкай прамысловасці

АДКРЫТА ПАДПІСКА на 1936 г.

на наступныя выданні цэнтрального інстытута тэхніка-эканамічнай інфармацыі — ЦИТЭІН НКТП СССР

НОВОСТИ ТЕХНИКИ

— політэхнічны журнал, асвятляе актуальныя пытанні цяжкай прамысловасці, а таксама вытворчыя і навукова-тэхнічныя дасягненні ўсіх яе галін, уключаючы пытанні сучаснай тэхнікі.

Падпіска цана: 1 год (60 нумароў) — 36 р., 6 мес. — 18 р., 3 мес. — 9 р. 1 мес. — 3 р.

„ТЕХСО“

— картатэка тэхнічнай інфармацыі і сацыялістычнага абмену вопытам складаецца з 89 серый, якія ахапляюць усе галіны цяжкай прамысловасці. Картатэка «ТЕХСО» дае аргументальны матэрыял вытворчым вопытам заводаў і прадпрыемстваў, які мае практычнае значэнне для прамысловасці, а таксама матэрыял па праблемах, якія могуць знайсці прымяненне на аснове работ навукова-даследчых інстытутаў.

Патрабуйце бясплатныя прэспекты з анатацыямі ўсіх серый. **ПАДПІСКУ НАКІРОВАЦЬ:** у ЦИТЭІН НКТП, Москва, Рабочы пер. 2, пом. 25, а на «Новости техники» таксама і ўсёды на пошту.

УСЕБЕЛ РУСЦАЯ КАНГОРА ДЗЯРЖБАНКА

даўкамлектоўвае чатырохмесячныя **КУРСЫ**

і па падрыхтоўцы старшых ўчотна-аператыўных работнікаў раённага зв'язна Дзяржбанка.

На курсы прымаюцца асобы з асветай не ніжэй 8 класаў і маючыя не менш двух гадоў стажу рахунковай работы. Стывенны да 200 руб. в месяц; іншагароднія атрымліваюць 40 руб. на наём кватэры.

Заявы падаваць да 20 лістапада ў аддзел кадраў Усебеларускай кванторы Дзяржбанка (г. Менск) і прадставіць аяквету, пасведчанне аб асвете, даведкі аб працы і аб сацыяльным паходжанні і становішчы.

УСЕБЕЛКАНОРА ДЗЯРЖБАНКА.

Згодна загаду Наркомсвязі СССР № 465 ад 9 кастрычніка г. г. і загаду Удднаркомсвязі СССР пры СНК БССР № 329 ад 14 лістапада г. г.

кантора сааб'яднання Беларускага к раўніцтва сувязі з 1 снежня г. г.

ЛІКВІДУЕЦЦА

Просьба да ўсіх ўстаноў, арганізацый і асоб прад'явіць мажучыя прэтэнзіі да пазней 1 снежня 1935 г.

Пасля ўказаных тэрмінаў прад'яўленыя прэтэнзіі разглядацца не будуць.

Прэтэнзіі накіроўваць па адрасу: Менск, Дом урада, пакой № 703.

ЛІКВІДОМ.

Радыеадзел Беларускага к'о'ўч'цтва сувязі

прыступіў да заключэння дагавароў на 1936 год на супаўніцтва і абсталяванне радыёўзлуоў гаспадарчых, прафсаюзных і калгасных арганізацый магучасцю ад 3 да 200 ват.

Па ўсіх пытаннях будаўніцтва і абсталявання радыёўзлуоў звачацца па адрасу: Менск, Дом урада, VII паверх пакой № 704 радыёадзел Беларускага к'о'ўч'цтва сувязі; тэл. 24-767.

УСІМ АРГАНІЗУШЫЯМ АСОАВІЯХІМА БССР

Сакретаарыят ВЦСПС пастановай ад 25 жніўня 1935 г. абавязуе ўсе прафсаюзныя арганізацыі, пачынаючы з 1 ліпеня 1935 г., адлічваць на масавую ваенную работу сярод членаў прафсаюзаў 2 проц ад прафсаюзных сродкаў.

Адлічваемыя прафсаюзамі сродкі на масавую асаавіяхімаўскую работу (набыццё вінтоаак патронаў і вучэбных дэпаможнікаў) павінны расходвацца фэбзэўм'яскомай непасрэдна на прадпрыемствах і ва ўстановах.

ЦС Асаавіяхіма БССР прапануе ўсім пярвічным арганізацыйм Асаавіяхіма прадпрыемстваў і ўстановаў вышэйадзначаных сродкі да 1 студзеня 1936 г. скарыстаць поўнасьцю.

НАЧАЛЬНІК ФІНЧАСЦІ ЦС АСОАВІЯХІМА БССР

БЯЛЯЕУ.

ЗГУБЛЕННЯ І УКРАДЗЕННЯ ДАКУМЕНТЫ ЛІЧЫЦЬ НЕСАПРАУДНЫМІ:

ЯРАШЭВІЧ М. К.—пашпарт і пасведчанне асобы ШЫФРЫНА Н. Г.—квіток № 924, выданы камісійным магазінам БРУДНЕР Г. Т.—профбілет, КИРВЕЛЬ А. Г.—пашпарт ФЕДАРОВІЧ А. Л.—ковскі пашпарт, ЯЦУК І. Е.—вайсковы білет ЖАКЕВІЧ Я. К.—пропуск ва двор менскай пошты ТАМАРОВІЧ В. І.—профбілет СЛАВІН Л. В.—пашпарт КРАНАБАЕУ П. А.—пашпарт ХМУРОВІЧ Ф. Ф.—пашпарт ПЯРЭПІЧАНКА Н. Л.—пашпарт і профбілет, СЯРГЕЕНКА А. М.—пашпарт, ІДЭЛЬЧЫК Ф. П.—профбілет, МАЙЕР Н. А.—метрычны выліс ГУЗОВСКІ А. С.—пашпарт СІМАНЧУКОУ Д. Е.—вайсковы білет КАЛІНКЕВІЧ І. В.—партызанская кніжка і пасведчанне асобы.